ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ

ΟΜΙΛΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

η Ελλάδα είναι η ψυχή μας

ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΥΝΑΜΙΚΗ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΙΣΧΥΡΗ

ΠΑΣΟΚ

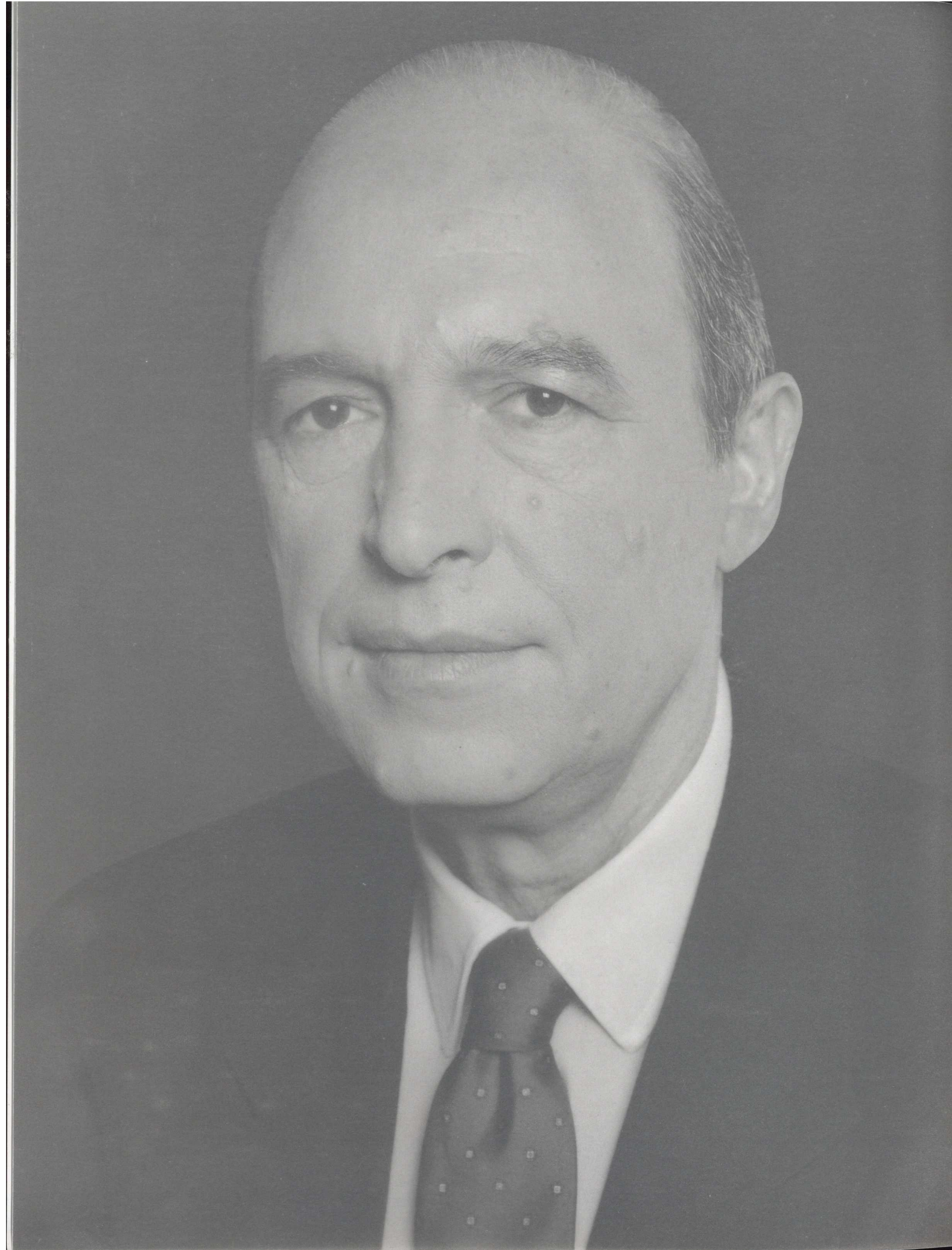

ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ

ΟΜΙΛΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

η Ελλάδα είναι η ψυχή μας

ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΥΝΑΜΙΚΗ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΙΣΧΥΡΗ

ΠΑΣΟΚ

Η Ειρήνη είναι η δυναμή μας*

"Η Ελλάδα δεν διεκδικεί τίποτα, αλλά δεν παραχωρεί τίποτα!".

Γνωρίζετε καλά, ότι τα τελευταία πέντε χρόνια, μετά την κατάρρευση του Ανατολικού κόσμου και του διπολισμού, το διεθνές σύστημα ασφαλείας εισήλθε σε μία φάση απορύθμισης, πολλαπλασιάζοντας τις εστίες έντασης και αυξάνοντας τους κινδύνους περιφερειακών συγκρούσεων. Ο εμφύλιος στη γειτονική μας Γιουγκοσλαβία και η επί τόσα έτη παράταση της σύγκρουσης στη Βοσνία αποτελούν την πολύ κοντινή απόδειξη αυτής της νέας διεθνούς πραγματικότητας. Για την Ελλάδα, αυτό το νέο διεθνές τοπίο συνιστά μια διπλή πρόκληση : η χώρα μας είναι το μόνο κράτος στα Βαλκάνια και την Ανατολική Μεσόγειο, το οποίο διαθέτει τη γεωπολιτική θέση, την οικονομική, εκπαιδευτική και πολιτιστική δύναμη, την κοινωνική συνοχή και την πολιτική σταθερότητα, τους ιστορικούς δεσμούς αλλά και τις διπλωματικές δυνατότητες, που μας παρέχει η συμμετοχή μας ταυτοχρόνως, τόσο στο ΝΑΤΟ όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορούμε λοιπόν, αξιοποιώντας αυτά τα πλεονεκτήματα, να καταστούμε ο προνομιακός πυλώνας της στρατηγικής της διεύρυνσης (enlargement) της Δύσης προς την Ανατολή, που αντικατέστησε τη στρατηγική της ανάσχεσης, που ίσχυσε σε όλο τον ψυχρό πόλεμο, την εποχή της αντιπαράθεσης. Εάν όμως η Ελλάδα έχει αυτή την ιστορική ευκαιρία, ταυτοχρόνως αντιμετωπίζει στα ανατολικά της μια υπαρκτή απειλή. Η Τουρκία, κάνοντας προφανώς λάθος ανάλυση της κατάστασης, θεωρεί ότι αυτή η συγκυριακή απορύθμιση των διεθνών σχέσεων, ευνοεί τις επιδιώξεις της, έτσι ώστε να επιτείνει την πολιτική των εκβιαστικών διεκδικήσεων έναντι της Ελλάδας. Η θέση μας έναντι της Τουρκίας είναι κρυστάλλινα καθαρή : " **Η Ελλάδα δεν διεκδικεί τίποτα, αλλά δεν παραχωρεί τίποτα!".** Η Ελλάδα δεν πρόκειται ποτέ να παραχωρήσει ή να διαπραγματευθεί τα κυριαρχικά της δικαιώματα, δικαιώματα που απορρέουν από την ιστορική αλήθεια, που κατοχυρώθηκαν με το αίμα γενιών Ελλήνων και αναγνωρίστηκαν τελεσίδικα με αναμφισβήτητες διεθνείς συνθήκες. Επ' αυτού δεν υπήρξε, ούτε θα υπάρξει ποτέ άλλη γραμμή , άλλη προσέγγιση, άλλη αντίληψη σ'αυτή την ελληνική κυβέρνηση αλλά και στο σύνολο της υπεύθυνης πολιτικής ηγεσίας του τόπου. Οι τρεις αξιωματικοί που έπεσαν στο καθήκον στην τελευταία κρίση στα Ίμια, είναι η πιο πρόσφατη απόδειξη της ολόπλευρης ετοιμότητας και της διάθεσης θυσίας των Ενόπλων Δυνάμεων και του λαού. Η λύση της κρίσης στα Ίμια, υπήρξε μία επιτυχία, διότι αποφύγαμε την παγίδα του εξαναγκασμού σε διαπραγματεύσεις, που κατεξοχήν θέλουμε να αποφύγουμε στο επίπεδο και με τον τρόπο που επιδιώκει η Τουρκία. Το επεισόδιο στα Ίμια είναι όμως μία απόδειξη της κλιμάκωσης της τυχοδιωκτικής τουρκικής επιθετικότητας. Ποιά είναι λοιπόν η απάντηση μας έναντι της τουρκικής απειλής; Έναντι -λοιπόν- των διεκδικήσεων της Τουρκίας αντιτάσσουμε τη λογική της ισχυρής Ελλάδας.
Επεξεργαζόμαστε ένα σφαιρικό στρατηγικό δόγμα, που ενεργοποιεί όλα τα συγκριτικά στρατηγικά και διπλωματικά πλεονεκτήματα της χώρας μας, έτσι ώστε, σε πρώτη φάση, να αδρανοποιήσουμε την απειλή, να τη "μαράνουμε" στη ρίζα της, στερώντας από την Τουρκία κάθε διεθνή νομιμότητα και άλλοθι στις ενέργειές της.
Εδώ είμαστε ισχυροί και μπορούμε να

* Ομιλία του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
Αθήνα, 6 Μαρτίου 1996

Αγάπη στην πατρίδα, πατριωτισμός σήμερα, είναι ο εκσυγχρονισμός της χώρας.

καταστούμε προνομιακοί... Δεν έχουμε αυταπάτες ότι οι εταίροι μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα υιοθετήσουν αυτομάτως τις θέσεις μας. Αλλά έχουμε το διεθνές δίκαιο με το μέρος μας. Και θα είμασταν πολύ κατώτεροι των περιστάσεων, αν ακούγαμε τις άναρθρες και καταστροφικές φωνές του απομονωτισμού, αν εγκαταλείπαμε τα διπλωματικά μας όπλα, την επιμονή στο διεθνές δίκαιο το οποίο μπορεί να αποδειχθεί και συμφέρον των εταίρων μας να το συμμεριστούν και να το κατανοήσουν. Η ενεργός μας συμμετοχή στη διακυβέρνητική διάσκεψη, η επιβολή της χώρας μας μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όχι ως ενός κράτους που μονίμως απαιτεί ή επαιτεί, αλλά ως ενός λαού που έχει συνείδηση, λόγο και συμμετοχή στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, αυξάνει -εκ των πραγμάτων- το ρόλο μας μέσα στην ευρωπαϊκή διαπραγμάτευση, επιτρέποντας να θέσουμε από καλύτερη θέση τις ειδικότερες όψεις των εθνικών μας προβλημάτων, που πρέπει να απασχολήσουν την ίδια την οικοδόμηση της Ένωσης. Το ίδιο ακριβώς ισχύει με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και με το ΝΑΤΟ. Χωρίς αυταπάτες, γνωρίζοντας με ακρίβεια τις δυσκολίες, επιχειρούμε να εκμεταλλευθούμε στο έπακρο τη θέση μας και τα πλεονεκτήματά μας, προκειμένου τα δίκαιά μας να μετατραπούν σε τμήμα των αναγκαίων δικών τους σχεδιασμών ασφαλείας και συμφερόντων. Πορευόμαστε στην εξωτερική μας πολιτική χωρίς αυταπάτες περί σωτήρων, αλλά με γνώμονα το σύνολο των συσχετισμών δύναμης και δικαίου, που θέλουμε να συνδυάσουμε υπό το κατευθυντήριο δόγμα της ισχυρής Ελλάδας. Τούτο όμως σημαίνει μια ριζική αλλαγή, μια επανάσταση στο εσωτερικό της χώρας. Ισχυρή Ελλάδα σημαίνει ένας σαρωτικός, εκ θεμελίων, εκσυγχρονισμός της χώρας. Δεν υπάρχει αποδοτική εξωτερική πολιτική, δεν υπάρχει αποτελεσματική στρατηγική αποτροπής, εάν η χώρα δεν αξιοποιήσει το σύνολο των πόρων, των δυνάμεων και δυνατοτήτων της με έναν νέο τρόπο. Χρειάζεται να δώσουμε σύγχρονο νόημα και περιεχόμενο στον πατριωτισμό, το μεγάλο κεφάλαιο της εθνικής και κοινωνικής ανασύνταξης. Πατριωτισμός σήμερα είναι ό,τι καθιστά την Ελλάδα ισχυρή. Είναι πατριωτικό καθήκον να αλλάξουμε ριζικά, κυβέρνηση, κόμματα, κοινωνία και κάθε πολίτης νοοτροπία και πρακτική. **Αγάπη στην πατρίδα δεν είναι μόνον να δώσουμε το αίμα μας αν χρειαστεί. Θα το δώσει αυτό -αν χρειαστεί- κάθε Έλληνας, περήφανα, όπως γενιές γενεών Ελλήνων το έπραξαν. Αγάπη όμως στην πατρίδα, πατριωτισμός σήμερα, είναι ο εκσυγχρονισμός της χώρας**. Χρειαζόμαστε σύγχρονη δημόσια διοίκηση. Χρειαζόμαστε σύγχρονη και υψηλού επίπεδου εκπαίδευση. Χρειαζόμαστε την εισαγωγή, σε όλο το φάσμα του δημόσιου τομέα των σύγχρονων τεχνολογιών και της πληροφορικής. Χρειαζόμαστε εκσυγχρονισμό της υγείας και του κράτους πρόνοιας, εισαγωγή της ανταγωνιστικότητας στις δημόσιες επιχειρήσεις. Χρειαζόμαστε ανάπτυξη σε δυναμικούς τομείς της οικονομίας. Χρειαζόμαστε μια οικονομία ανταγωνιστική, εξωστρεφή και όχι κρατικοδίαιτη. Ο εκσυγχρονισμός του κράτους αλλά και των κοινωνικών συμπεριφορών είναι το αιτούμενο του σημερινού πατριωτισμού. Γιατί για σκεφθείτε, τι ευχέρεια θα μας έδινε στα εξοπλιστικά μας προγράμματα, μόνον αν οι συμπολίτες μας ήταν συνεπείς στην απόδοση του ΦΠΑ. 1 τρις ετησίως είναι η φοροδιαφυγή, μόνον από το ΦΠΑ. Βεβαίως, σύντομα, θα ολοκληρώσουμε την μηχανοργάνωση της Εφορίας. Αλλά μαζί με τους μηχανισμούς του κράτους, πρέπει να αλλάξουν και οι νοοτροπίες.

Η δύναμη της διατήρησης της ειρήνης βρίσκεται στην ισχυρή Ελλάδα.

Αυτό επιχειρούμε, αυτό επιδιώκουμε, αυτός είναι ο στόχος μας. Φυσικά ακρογωνιαίος λίθος της ισχυρής Ελλάδας, θεμέλια βάση της σφαιρικής στραγητικής μας, είναι η ενδυνάμωση της αμυντικής ικανότητας της χώρας. Επειδή ακριβώς δεν διεκδικούμε τίποτα, το δόγμα μας είναι σαφώς η διατήρηση της ειρήνης. Αλλά διατήρηση της ειρήνης όταν στην αντίπαλη πλευρά δεν υπάρχει αντίστοιχη διάθεση, σημαίνει για μας τη δημιουργία ισχυρής δύναμης αποτροπής.

Η υπεροχή μας συνολικά ως κράτος και ειδικότερα στις "Ένοπλες Δυνάμεις", βρίσκεται στο ποιοτικό στοιχείο. Αυτό πολλαπλασιάζει την ισχύ των οπλικών συστημάτων και συνιστά το καίριο συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας.

Όταν λέμε, ότι δεν διεκδικούμε τίποτα αλλά δεν παραχωρούμε και τίποτα, σημαίνει ότι λαός και στρατός δημιουργούν τέτοια συνδυασμένη δύναμη μέσων, ώστε ο οποιοσδήποτε επιβουλεύεται την εδαφική ακεραιότητα της χώρας μας, να γνωρίζει σαφώς ότι το κόστος της επιβουλής του θα είναι μεγαλύτερο από τα άνομα οφέλη που προσδοκεί. Οι σημερινές 'Ενοπλες Δυνάμεις έχουν τα μέσα, τη γνώση και το έμψυχο υλικό, ώστε να αποτελούν εγγύηση της ασφάλειας των συνόρων μας. Αλλά, γνωρίζετε καλώς, ότι και επ'αυτού μπορούμε να κάνουμε πολλά περισσότερα. Ένας δυναμικός εκσυγχρονισμός, τόσο των οπλικών συστημάτων, όσο και της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού, με νέες λειτουργικές δομές των Ενόπλων Δυνάμεων, βρίσκεται ήδη στις προτεραιότητες της κυβέρνησής μου. Συγκεκριμένα στην Κυβερνητική Επιτροπή αποφασίσαμε να εξετάσουμε το εξοπλιστικό πρόγραμμα των Ενόπλων Δυνάμεων τους αμέσως επόμενους μήνες. Ο Υπουργός Οικονομικών έχει πάρει εντολή να επεξεργαστεί το νέο μισθολόγιο των Ενόπλων Δυνάμεων, ένα θέμα που θέλω να κλείσω το δυνατόν ταχύτερο. Οι αξιωματικοί πρέπει να ασκούν το έργο τους απερίσπαστοι από οικονομικές φροντίδες. Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω τούτο. Η υπεροχή μας συνολικά ως κράτος και ειδικότερα στις "Ένοπλες Δυνάμεις", βρίσκεται στο ποιοτικό στοιχείο. Αυτό πολλαπλασιάζει την ισχύ των οπλικών συστημάτων και συνιστά το καίριο συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας. Η αξιοκρατία στις Ένοπλες Δυνάμεις, η απερίσπαστη αφοσίωση στο έργο τους, ο σεβασμός του πολιτεύματος, η αποκοπή του στρατεύματος από τον κομματισμό είναι άμεσες προτεραιότητες της κυβέρνησής μας και είναι το πνεύμα, το οποίο σας καλώ, εσείς, ως στρατιωτική ηγεσία, να εμφυσήσετε σε όλη την ιεραρχία. Δίνουμε τη μάχη για μια ισχυρή Ελλάδα στον 21ο αίωνα. Οι Ένοπλες Δυνάμεις, προασπιστές της ακεραιότητας της χώρας και της ειρήνης, βρίσκονται και θα συνεχίσουν να βρίσκονται στις προτεραιότητες της πολιτικής μας. Αυτή την προτεραιότητα, σας καλώ να υλοποιήσετε τολμηρά και με νέο πνεύμα στον τομέα σας, στο πλαίσιο αυτής της ολοκληρωμένης στρατηγικής, της ισχυρής και υπερήφανης Ελλάδας, μιας χώρας που μετέχει ισότιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με ισχυρό ρόλο στα Βαλκάνια και στην Ανατολική Μεσόγειο. Η ειρήνη είναι η δύναμή μας. Και η δύναμη της διατήρησης της ειρήνης βρίσκεται στην ισχυρή Ελλάδα. Που ήδη ανταποκρίνεται στην πρόκληση του συνολικού εκσυγχρονισμού της, που αποτελεί τη δική μας στρατηγική απάντηση, σε εχθρούς και φίλους.

Πατριωτισμός είναι ό,τι καθιστά την Ελλάδα ισχυρή*

Εκπροσωπώ σήμερα εδώ, μία κυβέρνηση νέα. Μία κυβέρνηση που φιλοδοξεί να είναι κυβέρνηση των αποτελεσματικών έργων και όχι των μεγάλων λόγων. Έτσι λοιπόν, δεν θα ακολουθήσω, μιλώντας σε όλους και όλες εσάς, τις παλιές συνταγές. Νομίζω, άλλωστε ότι η Ιστορία αυτού του τόπου δεν το επιτρέπει.

* Ομιλία του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη στην Κω. 7 Μαρτίου 1996.

Για μας, για την Ελλάδα, οι αλλαγές στην περιοχή μας μπορούν να αποτελέσουν τη λαμπρότερη ευκαιρία αναβάθμισης της χώρας μας, σε όλους τους τομείς. Η Ελλάδα έχει εθνική και κοινωνική συνοχή και πολιτική σταθερότητα, μοναδική στα Βαλκάνια και τον ευρύτερο χώρο της.

Εδώ στην Κώ, στο νησί του Ιπποκράτη, στη Ρόδο, δίπλα, το νησί των φιλοσόφων, στη Μυτιλήνη, το νησί της λυρικής ποίησης, σε όλο το Αιγαίο, ως τη γη του Ορφέα, σε όλη την ακριτική γραμμή του Ελληνισμού, από τη Θράκη ως την Κύπρο, άνθισε, η μεγάλη μοναδικότητα του Ελληνισμού. Εδώ λοιπόν, ο τόπος και το ήθος του, δεν επιτρέπουν τα μεγάλα λόγια. Δεν επιτρέπει τα μεγάλα λόγια επίσης το γεγονός, ότι μέχρι σήμερα χρησιμοποιήθηκαν για να συγκαλύψουν τα προβλήματα και να φαλκιδεύσουν την έλλειψη σχεδίου για την επίλυσή τους. Συνηθίσαμε, οι κυβερνήσεις από την Αθήνα, να χαιρετίζουμε εσάς τους ακρίτες. Να επιβραβεύουμε το κουράγιο σας. Να χειροκροτούμε την επιμονή σας απέναντι στις δυσκολίες. Αλλά, τα μεγάλα λόγια απέναντι στους ακρίτες, ήταν -πολλές φορές- το άλλοθι για τη φτώχεια των έργων. Δεν πρόκειται λοιπόν να επαναλάβω την ίδια συνταγή. Δεν μου ταιριάζει άλλωστε προσωπικά η ρητορική των μεγάλων λόγων. Μου ταιριάζει όμως η ευθύτητα της ευθύνης απέναντί σας. Η ευθύτητα που επιβάλλει το αξίωμα με το οποίο σας απευθύνομαι. Μου ταιριάζει η αλήθεια των στόχων που αναλάβαμε. Γι'αυτό και δε θα αποφύγω τις δεσμεύσεις απέναντί σας. Δεσμεύσεις που θα τιμήσω, εγώ και η κυβέρνησή μας. Θέλω λοιπόν από δώ, από την ακριτική Κώ, να καταστήσω διάφανα σαφές, όχι μόνον το σχέδιό μας για τα Δωδεκάνησα και την ακριτική γραμμή της πατρίδας μας, αλλά να δεσμευτώ για το τι καινούριο θέλει να φέρει η κυβέρνησή μας στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή αυτού του τόπου. Γιατί, αν χρειάζεται μία νέα πνοή στην ανάπτυξη του ακριτικού τόξου της Ελλάδας, αυτό δε θα γίνει τεχνητό "φιλί της ζωής" από το υδροκέφαλο κράτος της Αθήνας. Στόχος της κυβέρνησής μας δεν είναι η κατάτμηση των υποσχέσεων και η κατάτμηση των πολιτικών. Στόχος δεν είναι η ανακατανομή του υδροκεφαλισμού και η άσκηση ευκαιριακών πολιτικών. Για μας σήμερα, όλη η χώρα, όλη η κοινωνία, όλη η δομή του κράτους πρέπει να τεθούν επειγόντως σε μιά άλλη τροχιά. Δεν ήλθαμε να κάνουμε μερεμέτια, ούτε επιδιορθωτικές κινήσεις. Αλλά επιτέλους, για πρώτη φορά, να κινητοποιήσουμε το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου, να αξιοποιήσουμε το σύνολο των πόρων του, να εκμεταλλευτούμε όλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας, ώστε να οικοδομήσουμε σύντομα μία ισχυρή Ελλάδα. Μία Ελλάδα όπου θα ευημερούν και οι αριθμοί και οι άνθρωποι, μια Ελλάδα υπερήφανη, μια Ελλάδα ισότιμα ενταγμένη στην Ενωμένη Ευρώπη. Αν δεν υπάρξει μια ισχυρή Ελλάδα ενιαία, απ'άκρο σε άκρο της χώρας, δε μπορεί να υπάρξει ισχυρή ακριτική γραμμή. Όσο πιο δυνατή είναι η θέση της Ελλάδας συνολικά, τόσο πιο ισχυρή γίνεται η ακριτική της γραμμή. Η δική μας πολιτική είναι λοιπόν, πριν απ'όλα, η πολιτική της ισχυρής Ελλάδας. Και τμήμα αυτής της ισχύος, βασική μέριμνα των κεντρικών μας πολιτικών είναι η ειδική ενίσχυση της ακριτικής γραμμής στο πλαίσιο ακριβώς της συνολικής ανασύνταξης της χώρας.

Η χώρα μας άλλωστε βρίσκεται μπροστά σε μια μεγάλη πρόκληση, σε μια μεγάλη ευκαιρία. Εδώ και πέντε χρόνια ζούμε μια ριζική ανακατάταξη του παγκόσμιου χάρτη. Η κατάρρευση των ανατολικών καθεστώτων, συνοδεύτηκε από μια περίοδο ανασφάλειας, ανακατατάξεων και κινδύνων. Αυξήθηκαν οι εστίες έντασης ενώ αυξήθηκαν και οι κίνδυνοι περιφερειακών συγκρούσεων. Ο πόλεμος στη γειτονική μας πρώην Γιουγκοσλαβία, είναι το πιο κοντινό μας παράδειγμα. Αν αυξήθηκαν όμως κάποιοι κίνδυνοι, αυξήθηκαν ταυτόχρονα και οι ευκαιρίες. Για μας, για την Ελλάδα, οι αλλαγές στην περιοχή μας μπορούν να αποτελέσουν τη λαμπρότερη ευκαιρία αναβάθμισης της χώρας μας, σε όλους τους τομείς. Η Ελλάδα έχει εθνική και κοινωνική συνοχή και πολιτική σταθερότητα, μοναδική στα Βαλκάνια και τον ευρύτερο χώρο της. Έχουμε την ισχυρότερη -συγκριτικά- οικονομία, έχουμε πλεονέκτημα στην Εκπαίδευση, στις νέες τεχνολογίες, στον Πολιτισμό. Έχουμε το μοναδικό πλεονέκτημα να είμαστε η μόνη χώρα της

Η Τουρκία οφείλει να γνωρίζει, ότι υπάρχει εδώ στο Αιγαίο, μια αδιατάρακτη ιστορική συνέχεια.

περιοχής που ανήκει ταυτόχρονα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ. Έτσι ώστε, να μπορούμε να καταστούμε ο προνομιακός πυλώνας για την πολιτική της διεύρυνσης προς Ανατολάς, ρόλος, άλλωστε, που αναλογεί ιστορικά στη χώρα μας. Μιλάμε για γνώριμους δρόμους. Εσείς ξέρετε, καλύτερα από μένα, πόσο οικεία ήταν τα λιμάνια της Ρουμανίας και της Μαύρης Θάλασσας στους καραβοκυραίους προγόνους σας, που έτσι δημιούργησαν και τη "μαγιά", οικονομική, ναυτική και στρατιωτική, του Εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του 1821. Ενώ η πρόκληση της χώρας είναι να ανταποκριθεί σ'αυτή τη μεγάλη ευκαιρία, οφείλουμε να έχουμε διαρκώς στραμμένη την προσοχή μας προς Ανατολάς. Η γειτονική μας χώρα, αντί να επιδιώκει την ειρήνη και τη συνεργασία, κλιμακώνει την όξυνση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Δεν αμφισβητεί μόνον τα κυριαρχικά μας δικαιώματα στον εναέριο, θαλάσσιο και νησιωτικό χώρο, αλλά κλιμακώνει και εδαφικές διεκδικήσεις. Θέλω να επαναλάβω εδώ με κρυστάλλινη καθαρότητα τη θέση μας **''δεν διεκδικούμε τίποτα, αλλά και δεν παραχωρούμε και τίποτα''**. Η Τουρκία οφείλει να γνωρίζει, ότι υπάρχει εδώ στο Αιγαίο, μια αδιατάρακτη ιστορική συνέχεια. Όπως λέει ο μεγάλος μας ποιητής Οδυσσέας Ελύτης, δεν υπάρχει άλλος λαός και άλλη χώρα, όπου η λέξη "θάλασσα" ακούγεται το ίδιο από τα χείλη των Ελλήνων από τους χρόνους του Ομήρου. Και θα πρόσθετα τη λέξη "Αιγαίο" επίσης. Αλλά δε μιλούν για την αλήθεια μόνον οι αιώνες της Ιστορίας, ο ιδρώτας της προόδου και το αίμα της ελευθερίας των Ελλήνων των νησιών του Αιγαίου. Οι θέσεις μας στο Αιγαίο είναι αποτυπωμένες σε ισχυρές διεθνείς συνθήκες, που κατοχυρώνουν πλήρως τα κυριαρχικά μας δικαιώματα. Ποιά είναι η απάντησή μας απέναντι στην Τουρκία ; Είναι -το επαναλαμβάνω- η αρχή "δεν διεκδικούμε τίποτα, αλλά δεν παραχωρούμε και τίποτα". Και αυτό πρέπει να το συνειδητοποιήσει καλά η Τουρκία. Θα είναι "μάλιστα" προς το συμφέρον της να κατανοήσουμε, γιατί

Όλη η πολιτική μας αποσκοπεί, με τον καλύτερο συνδυασμό του συνόλου των μέσων που διαθέτουμε, να καταστήσουμε ανενεργό τον τουρκικό επεκτατισμό.

ματαιοπονεί, σε άγονους και στείρους δρόμους. Να είναι βέβαιη γι'αυτό. Ωστόσο απέναντι σε κάποιον με επεκτατικές διαθέσεις, δεν αρκεί να θυμίζεις το δίκαιο και την κοινή λογική. Οφείλεις να ορθώνεις την δύναμη της αποτροπής. Όλη η πολιτική μας, αποσκοπεί, με τον καλύτερο συνδυασμό του συνόλου των μέσων που διαθέτουμε να καταστήσουμε ανενεργό τον τουρκικό επεκτατισμό. Πριν απ'όλα θέλουμε να αποκόψουμε την Τουρκία από κάθε άλλοθι ή ανοχή της επεκτατικής συμπεριφοράς στο διεθνές περιβάλλον. Αυτό το νόημα έχει η προάσπιση της διεθνούς νομιμότητας -που είναι όλη με το μέρος μας- τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και στο ΝΑΤΟ αλλά και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Δεν έχουμε αυταπάτες, ότι θα επιβάλλουμε αυτομάτως το δίκαιό μας. Αλλά πιστεύουμε, ότι το δικό μας δίκαιο, μπορεί να γίνει τμήμα των δικών τους σχεδιασμών και συμφερόντων. Καθώς η πολιτική της Τουρκίας δε δυναμιτίζει μόνον και αφηρημένα το διεθνές δίκαιο. Αλλά θέτει σε ανασφαλή τροχιά τον ευαίσθητο χώρο των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου. Κινδυνεύει έτσι η Δύση, την ώρα που πάει να κλείσει την πληγή της Βοσνίας, να ζήσει, λόγω των παράλογων επιδιώξεων της Τουρκίας, ένα νέο σενάριο αποσταθεροποίησης, την ώρα που έχουμε πολλές εστίες έντασης, από τον Καύκασο ως τη Μεση Ανατολή. Είναι λοιπόν αυτονόητο ότι οφείλουμε να εκμεταλλευτούμε στο έπακρο όλα τα διεθνή μας ερίσματα, ώστε να εξαναγκαστεί η Τουρκία να προσέλθει στη λογική του διεθνούς δικαίου, το οποίο -προς το παρόν- απερίσκεπτα περιφρονεί. Και αυτό κάνουμε και κάνω σε όλα τα επίπεδα, τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και με την επίσκεψή μου στις ΗΠΑ. Αλλά, μαζί με τη διπλωματική μας εγρήγορση, η άλλη πλευρά της απάντησής μας είναι η ισχυρή δύναμη αποτροπής. Όταν λέμε ότι δεν διεκδικούμε τίποτα αλλά δεν παραχωρούμε και τίποτα, σημαίνει, ότι ο λαός και ο στρατός δημιουργούν τέτοια συνδυασμένη δύναμη μέσων,

Όποιος επιβουλεύεται την εδαφική ακεραιότητα της χώρας μας, να γνωρίζει σαφώς ότι το κόστος της επιβουλής του θα είναι μεγαλύτερο από τα άνομα οφέλη που προσδοκεί.

ώστε, όποιος επιβουλεύεται την εδαφική ακεραιότητα της χώρας μας, να γνωρίζει σαφώς ότι το κόστος της επιβουλής του θα είναι μεγαλύτερο από τα άνομα οφέλη που προσδοκεί. Ακρογωνιαίος λίθος είναι, επομένως, η ενδυνάμωση της αμυντικής ικανότητας της χώρας. Και οι Ένοπλες Δυνάμεις και ο λαός θα κάνουν αποτελεσματικά το καθήκον τους, αν και όποτε χρειαστεί, όπως δεν διστάσαμε να κάνουμε ποτέ οι Έλληνες στην Ιστορία μας. Αλλά θα μου επιτρέψετε εδώ να τονίσω, ότι στην πραγματικότητα, η ισχυρότερη δύναμη αποτροπής είναι η ισχυρή, η περήφανη και η σεβαστή Ελλάδα, σε φίλους, σε συμμάχους, αλλά και εχθρούς. Αυτή η ισχυρή Ελλάδα είναι η Ελλάδα που θέσαμε στην ημερήσια διάταξη. Είναι η Ελλάδα που θα επιτύχουμε με το ριζικό, εκ θεμελίων εκσυγχρονισμό της χώρας. Δε μπορεί να είναι ισχυρή μια Ελλάδα που διαρκώς, είτε απαιτεί, είτε επαιτεί. Χρειάζεται -και αυτό δρομολογούμε- μια ριζική αναδιοργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης. Μια ριζική αναδιοργάνωση της εκπαίδευσης και της παιδείας. Μια πραγματική πνοή στην Αποκέντρωση, ώστε οι Περιφέρειες της χώρας να γίνουν η βάση της ισόρροπης ανάπτυξης. Και για να είναι η Ελλάδα ισχυρή δεν αρκούν μόνο τα όπλα. Χρειαζόμαστε ανάπτυξη, χρειαζόμαστε οικονομική και κοινωνική πρόοδο -και αυτό δεν είναι μόνο υπόθεση του κράτους- είναι υπόθεση του κάθε πολίτη. Η κυβέρνησή μας είναι αποφασισμένη να στηρίξει όλες τις προσπάθειες των πολιτών για ανάπτυξη. Σε ό,τι αφορά τις ακριτικές περιοχές, βαθειά πεποίθησή μας είναι ότι η ανάπτυξη είναι η καλύτερη άμυνα. Γνωρίζω τα προβλήματα των ψαράδων με τις τράπεζες. Γνωρίζω το μεγάλο πρόβλημα που έχει προκύψει με αρκετούς ξενοδόχους, που αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τα δάνειά τους. Γνωρίζω τα όνειρα των επιχειρηματιών, για επέκταση. Γνωρίζω το πρόβλημα της ανεργίας στους ξενοδοχοϋπαλλήλους. Γνωρίζω ακόμη ότι το κόστος μεταφοράς και παραγωγής εδώ είναι μεγαλύτερο. Ότι οι συγκοινωνίες και οι επικοινωνίες δεν είναι αναπτυγμένες όσο θα έπρεπε. Ότι υπάρχει σημαντικό πρόβλημα στα μικρά νησιά που προσπαθούν να κρατήσουν τον πληθυσμό πάνω τους. Ότι όλα τα έργα υποδομής που προγραμματίσαμε και υλοποιούνται να γίνουν πράξη και πάλι πολλά θα μείνουν που πρέπει να γίνουν. Γιατί η προσφορά της πατρίδας σε τόσο νευραλγικές περιοχές δεν μπορεί να έχει μέτρο κάποιες επενδύσεις όσο μεγάλες και να είναι. Είναι εθνικό μας χρέος. Έχουμε άποψη για τα προβλήματα.

Και έχω δώσει εντολή σε όλους τους κυβερνητικούς φορείς οι οποίοι έχουν κατακλυστεί από δικά σας υπομνήματα, να επεξεργαστούν ταχύτατα μια δέσμη συγκεκριμένων μέτρων για όλο το Αιγαίο και πιο ειδικά για τα Δωδεκάνησα. Για τα μεγάλα και αναπτυγμένα νησιά που αντιμετωπίζουν ήδη αδιέξοδα. Για τα μικρότερα που χρειάζονται την ανάπτυξη για να νιώσουν πιο ισχυρά. Για τα μικρά και απομακρυσμένα, τα πλάι στην παραμεθόρια ζώνη που πρέπει να κρατήσουν τους ανθρώπους τους και να τους πληθύνουν. Γνωρίζω το Πόρισμα της Διακομματικής Επιτροπής που από το 1991 έχει ομόφωνα αποδεχτεί η Εθνική Αντιπροσωπεία. Γνωρίζω το Ολοκληρωμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανάπτυξης του Αιγαίου που επεξεργάστηκε από το 1994 το Υπουργείο Αιγαίου. Με γνώμονα και κατεύθυνση αυτά, θα ολοκληρώσουμε και θα εξειδικεύσουμε μέτρα και πολιτικές. Και σε λίγες εβδομάδες θα υπάρξει ειδική συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου για το Αιγαίο, όπου με τον πιο επίσημο τρόπο η κυβέρνηση θα αναλάβει τις ευθύνες της και θα παρουσιάσει τις προτάσεις της. Γνωρίζουμε ότι επιθυμείτε την Κω, όπως κι εμείς, ένα νησί με τουρισμό υψηλού επιπέδου. Ένα νησί οδηγό για την ιατρική επιστήμη. Ένα νησί παράλληλης οικονομικής ανάπτυξης. Ένα νησί με σοβαρή υποδομή. Γνωρίζουμε ότι χρειάζεται η ανέγερση ενός νέου νοσοκομείου, η ολοκλήρωση του αεροδρομίου, της μαρίνας, των έργων στο λιμάνι.

Ισχυρή Ελλάδα σήμερα σημαίνει Ελλάδα εκσυγχρονισμένη, Ελλάδα περήφανη, Ελλάδα ισότιμο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ελλάδα με ισχυρό ρόλο στα Βαλκάνια. Ελλάδα ασφαλής, με πολίτες που ευημερούν, σε ένα περιβάλλον που είναι σεβαστή η ποιότητα ζωής.

Θα είμαστε μαζί σας, σε μία αλληλοδέσμευση για την Ελλάδα που ονειρευόμαστε, για την Ελλάδα που αξίζει στους πολίτες της.

Θα δώσουμε κάθε δυνατή υποστήριξη στην Ιατρική Ολυμπιάδα που πραγματοποιείται τον Αύγουστο, εδώ στο νησί. Θέλουμε την Κω ένα νησί -διεθνές κέντρο της Ιατρικής. Θέλουμε όμως και τη δική σας εμπιστοσύνη. Θέλουμε τη δική σας ενεργό συμμετοχή. Με προτάσεις, σχέδια, ιδέες- και κυρίως με δουλειά. Περισσότερη και πιο παραγωγική δουλειά. Η κυβέρνησή μας έχει ορίσει να επιβάλλει έναν άλλο ρυθμό. Πολλοί ήταν εκείνοι που βιάστηκαν - όπως γίνεται συνήθως στην Ελλάδα- να πούν : Τι κάνουν αυτοί εκεί ; Συνεχώς συνεδριάζουν ; Συσκέπτονται για να μη σκέπτονται, όπως επιτάσσει και το γνωστό ευφυολόγημα ; Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι δικός μου στόχος, δικό μου όνειρο, είναι μία ''κυβέρνηση δουλειάς''. Μια κυβέρνηση που αποφασίζει, μια κυβέρνηση που δρα συλλογικά, μια κυβέρνηση που κάνει έργο. Αλλά και μια χώρα που δουλεύει. Μια χώρα που κάνει έργο. Εμείς θέλουμε να αλλάξουμε το σκηνικό που υπάρχει. Γιατί αντιλαμβανόμαστε τα μηνύματα των καιρών. Γιατί θέλουμε να ανοίξουμε νέους ορίζοντες για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της χώρας. Ήδη έχουμε καθυστερήσει. Έχουμε χάσει σοβαρές ευκαιρίες να παίξουμε σημαντικό ρόλο, όχι μόνον στα Βαλκάνια, ως η μοναδική χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην περιοχή, αλλά και στην περιοχή της Μέσης Ανατολής. Ήλθε ο καιρός να καλύψουμε το χαμένο έδαφος. Όμως, γι'αυτό το στόχο, δεν αρκούν οι προθέσεις, ή και το έργο μιας κυβέρνησης. Δεν αρκεί η δική μας θέληση. Δεν αρκεί η δική μας πράξη. Ήλθε, πιστεύω, η ώρα του Έλληνα πολίτη. Ναι, το Αθηνοκεντρικό Κράτος υπάρχει. Ναι, για να είμαστε ειλικρινείς, ο πολίτης της περιφέρειας είναι υποχρεωμένος να χάνει χρόνο στην Αθήνα, για υποθέσεις που θα έπρεπε να μπορούν να διεκπεραιωθούν στην περιοχή του. Ωστόσο, υπάρχουν αρκετές δυνατότητες -και αυτές οι δυνατότητες πρέπει να αξιοποιηθούν. Η χώρα μας χρειάζεται ένα νέο όραμα προς το 2000 -κι'αυτό δεν μπορεί να είναι άλλο από το όραμα του εκσυγχρονισμού. Τι σημαίνει αυτό ; Σημαίνει κράτος-στρατηγείο και πολίτες- συμμέτοχους στην κοινή προσπάθεια. Ο εκσυγχρονισμός της χώρας είναι ταυτόσημος με την έννοια της ισχυρής Ελλάδας. Αλλά δεν αρκεί ο εκσυγχρονισμός και η μεταρρύθμιση τους κράτους που ξεκινάμε σχεδιασμένα και οργανωμένα. Χρειάζεται αλλαγή νοοτροπίας από τους ίδιους τους πολίτες, από όλους μας, από την βάση ως την κορυφή.

Σήμερα οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε την ανάγκη ενός νέου πατριωτισμού. Πατριωτισμός είναι ό,τι καθιστά την Ελλάδα ισχυρή. Και ισχυρή Ελλάδα σήμερα σημαίνει Ελλάδα εκσυγχρονισμένη, Ελλάδα περήφανη, Ελλάδα ισότιμο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ελλάδα με ισχυρό ρόλο στα Βαλκάνια. Ελλάδα ασφαλής, με πολίτες που ευημερούν, σε ένα περιβάλλον που είναι σεβαστή η ποιότητα ζωής.

Σήμερα, επισκέπτομαι για πρώτη φορά το νησί σας ως πρωθυπουργός. Δεν πρόκειται να είναι και η τελευταία. Θα είμαστε μαζί σας, σε μια αλληλοδέσμευση για την Ελλάδα που ονειρευόμαστε, για την Ελλάδα που αξίζει στους πολίτες της. Σε μια αλληλοδέσμευση για σκληρή και αποτελεσματική δουλειά, που είναι το χρέος μας απέναντι στους εαυτούς μας και στην Ιστορία μας.

Ποιά Ελλάδα θέλουμε*

-Συμμετέχουμε ισότιμα στην ευρωπαϊκη ολοκλήρωση.
-Πρωταγωνιστούμε στα Βαλκάνια.
-Είμαστε η δύναμη φιλίας, ειρήνης, σταθερότητας και συνεργασίας στην περιοχή.

Στοιχείο της στρατηγικής μας θα είναι πάντα η εξάντληση των ειρηνικών μέσων για τη διασφάλιση των εθνικών μας συμφερόντων.

Η σημερινή συζήτηση δίνει στην Κυβέρνηση τη δυνατότητα να παρουσιάσει στη Βουλή την εφαρμογή της εξωτερικής της πολιτικής στους τρεις πρώτους μήνες αφότου έλαβε ψήφο εμπιστοσύνης. Στις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης υπογράμμιζα ότι "η εξωτερική μας πολιτική, έκφραση της αταλάντευτης πατριωτικής στάσης του ΠΑΣΟΚ, θα επιδιώξει τη δημιουργική, δυναμική παρουσία της Ελλάδας στη διεθνή σκηνή ώστε να διευρύνουμε τις συμμαχίες μας και να παίξουμε ένα σημαντικό ρόλο στην περιοχή. Η Ελλάδα είναι και θα παραμείνει παράγοντας ειρήνης, φιλίας και συνεργασίας". Η θέση αυτή απετέλεσε με συνέπεια και επιμονή, γνώμονα σχεδιασμών, αποφάσεων και ενεργειών σε όλο αυτό το διάστημα.

Τι μεσολάβησε σε αυτό το διάστημα ;

Προτού λάβει καν ψήφο εμπιστοσύνης η κυβέρνηση, η χώρα μας αντιμετώπισε μια πρωτοφανή κλιμάκωση επιθετικότητας εκ μέρους της Τουρκίας. Με επίσημες δηλώσεις και ενέργειες η Τουρκία αμφισβήτησε την εδαφική ακεραιότητα της Ελλάδας. Αμφισβήτησε με τρόπο προκλητικό, για πρώτη φορά στη μεταπολεμική ιστορία της Ευρώπης, το status των συνόρων όπως διαμορφώθηκε με βάση το διεθνές δίκαιο και τις διεθνείς συνθήκες που διασφάλισαν την ειρήνη και την ανάπτυξη των λαών της Ευρώπης. Η άμεση αντίδρασή μας ήταν η υπεράσπιση της κυριαρχίας μας και η αποτροπή της κλιμάκωσης που θα οδηγούσε σε ανοικτή εμπόλεμη ρήξη. Στοιχείο της στρατηγικής μας θα είναι πάντα πρώτα η εξάντληση των ειρηνικών μέσων για τη διασφάλιση των εθνικών μας συμφερόντων και όχι η οιαδήποτε θερμοκέφαλη αντίδραση, που μπορεί να οδηγήσει τη χώρα σε εθνικές περιπέτειες. Το επόμενο βήμα ήταν η άσκηση όλων των δικαιωμάτων μας στα όργανα της Ένωσης και η ανάπτυξη μιας συντονισμένης δράσης με τους εταίρους μας στη διεθνή σκηνή.

- Αναφέρω ειδικότερα τις συνομιλίες στις Βρυξέλλες με τον Πρόεδρο της Επιτροπής κ. Σαντέρ και τον Πρωθυπουργό του Βελγίου κ. Ντεάν.
- Τις συνομιλίες με τους κ.κ. Κολ και Σιράκ στη Βόννη και το Παρίσι.
- Τη συνάντηση στη Ρώμη με τον προεδρεύοντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση κ. Ντίνι.
- Στη συνέχεια την επίσκεψη στις ΗΠΑ και τη συνεργασία με τον Πρόεδρο Κλίντον και

*Ομιλία του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη στην προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση στη Βουλή για την εξωτερική πολιτική (6 Μαϊου 1996)

Επιδίωξή μας ήταν μέσα από το διάλογο με τους ξένους ηγέτες να ενημερώσουμε, να διαμορφώσουμε ένα κλίμα κατανόησης, να διαπιστώσουμε κοινούς τόπους και στόχους.

μέλη της κυβέρνησης των ΗΠΑ καθώς και τις συνομιλίες με το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ κ. Μπούτρος Γκάλι.
- Τις συνομιλίες στο Λονδίνο με τους κ.κ. Μέιτζορ και Χέζελταϊν και στο Δουβλίνο, εν όψει της επερχόμενης προεδρίας της Ιρλανδίας στην Ένωση με τον Ιρλανδό Πρωθυπουργό κ. Μπρούτον.
- Τέλος τη συνομιλία μου με τον Πρωθυπουργό του Λουξεμβούργου κ. Γιούνκερ στην Αθήνα.
Στο σχεδιασμό αυτό εντάχθηκε και η επίσκεψη του κ. Υπουργού Εξωτερικών στη Μόσχα.
Στόχος αυτής της κινητοποίησης ήταν :
- Να παρουσιάσουμε τις θέσεις της Κυβέρνησης για το πώς αντιλαμβανόμαστε το ρόλο της Ελλάδας σε μια διεθνή σκηνή ραγδαίων εξελίξεων.
- Να υπογραμμίσουμε την πολιτική μας βούληση για συμμετοχή, πρωτοβουλίες, και ενεργητική συμβολή στη διαμόρφωση της κοινωνίας του αύριο, στην ειρήνη, στη συνεργασία, στην οικονομική ευημερία.
- Να αναδείξουμε την αναγκαιότητα εφαρμογής των αρχών και των κανόνων δικαίου που πιστεύουμε και που αποτελούν πάγιες αξίες του πολιτισμού και των αναπτυγμένων κοινωνιών.
Στις επαφές μας αυτές διαπιστωνόταν πότε η έλλειψη πληροφόρησης και τα ερωτηματικά για την πολιτική μας, πότε η κλονισμένη εμπιστοσύνη και η πολιτική απόσταση. Επιδίωξή μας ήταν μέσα από το διάλογο με τους ξένους ηγέτες να ενημερώσουμε, να διαμορφώσουμε ένα κλίμα κατανόησης, να διαπιστώσουμε κοινούς τόπους και στόχους. Να βάλουμε τις σχέσεις μας σε μια νέα τροχιά. Το πετύχαμε παρουσιάζοντας μια ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική στην οποία εντάσσεται και η επίλυση των Ελληνοτουρκικών προβλημάτων και όχι, αντίστροφα, παρουσιάζοντας την εθνική στρατηγική ως αποτέλεσμα της ελληνοτουρκικής κρίσης.

Ποιές θέσεις αναπτύξαμε ;

Πρώτον διατυπώσαμε τις θέσεις μας για το μέλλον της Ευρώπης και, ειδικότερα, τις θέσεις μας που θα είναι αντικείμενο διαπραγματεύσεων εντός και εκτός της Διακυβερνητικής Διάσκεψης της Ένωσης για την αναθεώρηση των συνθηκών. Οι θέσεις μας αυτές είναι γνωστές στη Βουλή και τον Ελληνικό λαό από την προηγούμενη συζήτηση. Στην εναρκτήρια Διάσκεψη Κορυφής στο Τορίνο επιτύχαμε να γίνουν δεκτές στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων εκείνες οι πτυχές που αποτελούν για μας ζητήματα μείζοντος σημασίας. Η κοινωνική πτυχή της Ένωσης, η ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του Κοινοβουλίου και η συμβολή των Εθνικών Κοινοβουλίων, η αποτροπή μιας Ευρώπης στην οποία κάποιοι θα μπορούν να αποκλείουν άλλους από τις εξελίξεις, η εξέταση ή η διεύρυνση νέων πολιτικών και ιδιαίτερα για τις νησιωτικές περιοχές, η διαμόρφωση μιας ουσιαστικής κοινής εξωτερικής πολιτικής, η ευαισθητοποίηση της Ένωσης στο θέμα των συνόρων, πολιτικές για την προσωπική ασφάλεια και ποιότητα ζωής του πολίτη.
Ήταν το πρώτο βήμα της διαπραγμάτευσης και τα αποτελέσματά του είναι ελπιδοφόρα. Θα συνεχίσουμε τις προσπάθειες για μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων μέχρι την ολοκλήρωση της διαπραγμάτευσης της Διακυβερνητικής. Τόσο στις διμερείς συνομιλίες, όσο και στο Τορίνο, διαπιστώσαμε μία ευρύτερη σύμπτωση απόψεων με την συντριπτική πλειοψηφία των κρατών μελών της Ένωσης για το μέλλον της Ευρώπης. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για την Ιρλανδία, που αναλαμβάνει στο επόμενο εξάμηνο την Προεδρία στην Ένωση. Η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα που άνοιξε τον κύκλο συνομιλιών με την επόμενη Προεδρία για τους στόχους και τα προβλήματα του επόμενου εξαμήνου της Ένωσης.
Δεύτερο ζήτημα της στρατηγικής που προβάλαμε, ήταν ο ρόλος της Ελλάδας στα Βαλκάνια και η ανάγκη να συμβάλλουμε όλοι από κοινού στην εμπέδωση της ειρήνης στη βάση μιας κοινωνίας δικαίου στην ευρύτερη περιοχή.

Η Βαλκανική Πολιτική

Η πολιτική μας στα Βαλκάνια είναι δισκελής :

συνεχίζουμε, σε ένα πρώτο επίπεδο, τις προσπάθειες εμπέδωσης των καλών σχέσεων μας με τις γειτονικές χώρες, την Αλβανία, τη Βουλγαρία, τη FYROM, σε εφαρμογή των συμφωνιών και των αποφάσεων στις οποίες έχουμε καταλήξει, είτε με διμερείς επαφές ή σε πλαίσια της διεθνούς οργάνωσης. Η ίδια λογική επικρατεί και στις σχέσεις μας με τη νέα Γιουγκοσλαβία και τη Ρουμανία. Στα πλαίσια αυτών των προσπαθειών θα πρέπει να αναφέρω την ιδιαίτερη μέριμνά μας για τη βελτίωση των συνθηκών ισοπολιτείας της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία, την υποστήριξη των ελληνικών πρωτοβουλιών, κυρίως του ιδιωτικού τομέα για ανάπτυξη οικονομικών σχέσεων στη Βαλκανική και την εξομάλυνση των σχέσεων μας με τη FYROM. Για την τελευταία περίπτωση θα υπενθυμίσω ότι καταβάλλονται προσπάθειες για την επίτευξη μιας συμφωνίας σχετικά με το όνομα, στα πλαίσια του ΟΗΕ.
Ταυτόχρονα, εφαρμόζεται, χωρίς προσκόμματα, η Ενδιάμεση Συμφωνία της Νέας Υόρκης, η οποία, όπως γνωρίζετε, είναι επτάχρονης διάρκειας και η οποία αποσκοπεί στη δημιουργία συνθηκών αποκατάστασης σχέσεων και στη δημιουργία προϋποθέσεων για σχέσεις οικονομικού, εμπορικού, τεχνικού χαρακτήρα.
Σε ένα δεύτερο επίπεδο προετοιμάζουμε συστηματικά μια συνολικότερη πολιτική για τα Βαλκάνια, η οποία στοχεύει να μεταβάλει την Ελλάδα από ένα απλό θεατή των δρώμενων στην ίδια της τη γειτονιά, ή ακόμα, και από έναν παθητικό παράγοντα, σε ένα παράγοντα των εξελίξεων.
Δυστυχώς, ορισμένες πτυχές της Βαλκανικής πολιτικής μας στα τελευταία χρόνια - ιδιαίτερα εκείνη που σχηματίστηκε στα πρώτα κρίσιμα χρόνια των μεταβολών (1991-1992) - μας απομόνωσαν όχι μόνον από δυνατότητες συμμετοχής στη βαλκανική κοσμογονία, αλλά και από τους εταίρους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πολιτική μας αυτή είχε, κατά συνέπεια, δύο αρνητικές επιπτώσεις, γιατί και δε μας επέτρεψε να αναμιχθούμε στο βαλκανικό γίγνεσθαι και μείωσε το κύρος μας στους εταίρους και συμμάχους μας. Από αυτήν την κατάσταση επιχειρούμε, τώρα, να ξεφύγουμε με μία σοβαρή προετοιμασία. Μέσα σε τρεις μήνες δεν επιτελούνται, βέβαια, θαύματα. Αλλά η προετοιμασία μας, που έχει ήδη γνωστοποιηθεί ως προοπτική σε όλες τις κατευθύνσεις, κατατείνει στη δημιουργία προϋποθέσεων επιβοήθησης της ανοικοδόμησης της Βαλκανικής και της συσσωμάτωσης των κρατών της, στη λειτουργία του διεθνούς και ιδιαίτερα του ευρωπαϊκού συστήματος. Η άποψή μας είναι ότι η Βαλκανική κινητικότητα, που έχει εκφρασθεί με εθνικιστικές εξάρσεις, με τη βία, και με την τάση κατάλυσης του πολιτικού status quo στην περιοχή, κρύβει βαθύτατες οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες και αδυναμίες οργάνωσης της πολιτείας και των δημοκρατικών θεσμών, που θα πρέπει σύντομα να θεραπευθούν εάν δε θέλουμε να ξαναζήσουμε τραγωδίες τύπου Βοσνίας. Η Ελλάδα μπορεί να συμβάλλει στην κατεύθυνση του εκδημοκρατισμού, της ανάπτυξης των θεσμών, της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Βαλκανική.
Προγραμματίζουμε σήμερα μια συνεργασία με αρμόδιους μηχανισμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Συμβούλιο της Ευρώπης, αλλά και με τα ενδιαφερόμενα κράτη, στην κατεύθυνση της συστηματικής αρωγής με στόχο την έξοδο της Βαλκανικής από αυτές τις δομικές αδυναμίες.
Κεντρικός στόχος μας είναι η παρουσία μας, σε έναν αγώνα που σε πολλά σημεία έχει ξεκινήσει χωρίς εμάς. Αφορά στον εκσυγχρονισμό των νομοθεσιών, τη δημιουργία οργάνων ελέγχου της εφαρμογής τους που έχει ήδη ξεκινήσει από διεθνείς οργανισμούς. Αφορά ακόμη στη θεσμική διασύνδεση της Βαλκανικής με διεθνείς οργανισμούς, την εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανόμενης της εκπαίδευσης των οργάνων του κράτους και την πλήρη κατανόηση της διάκρισης των εξουσιών και του κράτους δικαίου, τον πολιτισμό και την προστασία του περιβάλλοντος. Στην προσπάθειά μας αυτή προσβλέπουμε και στην αρωγή μηχανισμών

Η Ελλάδα μπορεί να συμβάλλει στην κατεύθυνση του εκδημοκρατισμού, της ανάπτυξης των θεσμών, της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Βαλκανική.

Από πολιτικής πλευράς θα επιδιώξουμε την ανάπτυξη της Διαβαλκανικής Συνεργασίας, με κατάληξη μια Διαβαλκανική Συμφωνία για την προστασία της ειρήνης, των συνόρων και της εδαφικής ακεραιότητας των κρατών, καθώς και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην περιοχή.

Νομίζω ότι όταν αναστραφεί πλήρως η δυσμενής εικόνα της Ελλάδας για το ρόλο της στα Βαλκάνια, οι καρποί που θα αποδοθούν στη χώρα μας θα είναι μεγάλοι.

μη κυβερνητικού χαρακτήρα (όπως κοινωνικοί φορείς και τοπικής αυτοδιοίκησης) που μπορεί να επηρεάσουν ευεργετικά, με την επιτόπου παρουσία τους, την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών στη Χερσόνησο. Από πολιτικής πλευράς θα επιδιώξουμε την ανάπτυξη της Διαβαλκανικής Συνεργασίας, με κατάληξη μια Διαβαλκανική Συμφωνία για την προστασία της ειρήνης, των συνόρων και της εδαφικής ακεραιότητας των κρατών, καθώς και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην περιοχή. Υποστηρίζουμε, ταυτόχρονα, την πίστη μας στην εφαρμογή της Συμφωνίας του Dayton για την Βοσνία, συμμετέχοντας στη λειτουργία της και στις σχέσεις που αυτή προξενεί.
Αναδείξαμε συγχρόνως την οικονομική πτυχή μιας πολιτικής για τα Βαλκάνια, ως αποφασιστικό παράγοντα διαμόρφωσης και εμπέδωσης ενός χώρου ειρήνης, μιας νέας κοινωνικοοικονομικής οργάνωσης που επιζητούν οι γείτονές μας. Την αναγκαιότητα για κοινές επιχειρηματικές δραστηριότητες, για δράσεις που θα διαπλέκουν ειρηνικά σε οικονομική βάση τα συμφέροντα των λαών των Βαλκανίων. Υπογραμμίσαμε το ρόλο των κάθε είδους διευρωπαϊκών και διεθνών δικτύων μεταφορών ενέργειας και τηλεπικοινωνιών. Τη σημασία μιας συνολικής πολιτικής μεταφοράς και διάχυσης τεχνογνωσίας στο Βαλκανικό χώρο. Τη στήριξη των προσπαθειών τους για προσέγγιση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Την ετοιμότητα να λάβουμε μόνοι μας ή από κοινού με τους συνομιλητές μας κάθε είδους πρωτοβουλίες σε αυτές τις κατευθύνσεις. Αναγνωρίσαμε συγχρόνως την αναγκαιότητα του Ευρωπαϊκού προσανατολισμού της Τουρκίας και την συνακόλουθη πρόσδεσή της στις αρχές και τους κανόνες δικαίου που συγκροτούν την Ένωση.
Υπογραμμίσαμε τη σημασία που έχει και για την Ελλάδα η εύρυθμη λειτουργία της Τελωνειακής Ένωσης με το άνοιγμα δίπλα μας μιας τεράστιας αγοράς. Τη σημασία που έχει για τους κατοίκους των παραμεθόριων περιοχών να ατενίσουν τα τουρκικά παράλια ως χώρο οικονομικής δράσης και συναλλαγών και όχι ως ορμητήρια απειλών. Τονίσαμε ωστόσο ότι αυτή η προοπτική δε μπορεί να καρποφορήσει όσο υπάρχει η επιθετική στρατηγική της Τουρκίας και η κρίση εμπιστοσύνης. Εξηγήσαμε το ασυμβίβαστο της Τουρκικής επιθετικότητας με τη φιλοσοφία και λειτουργία της τελωνειακής ένωσης και την περαιτέρω χρηματοδότησή της. Νομίζω ότι όταν αναστραφεί πλήρως η δυσμενής εικόνα της Ελλάδας για τον ρόλο της στα Βαλκάνια, οι καρποί που θα αποδοθούν στη χώρα μας θα είναι μεγάλοι. Εκτός από το ότι θα έχουμε συμβάλλει στην ειρήνευση και στη σταθερότητα στην περιοχή - που γνωρίζετε πόσο μας αφορά και πόσο κινδυνεύουμε από μια γενικότερη αναταραχή - η συμμετοχή μας θα μας έχει μεταβάλλει σε έναν παράγοντα εξελίξεων. Κάτι που, προς το παρόν, νέμονται αποκλειστικά άλλες χώρες, γειτονικές και μη.

Οι Ελληνοτουρκικές σχέσεις

Η προσέγγιση των ελληνοτουρκικών σχέσεων από την κυβέρνηση παρουσιάζει επίσης δύο διαστάσεις και αυτές θα εξακολουθήσει να παρουσιάζει : Η πρώτη διάσταση είναι ο έμμεσος τρόπος αντιμετώπισης του τουρκικού επεκτατισμού, μέσα από την ενίσχυση των διεθνών ερεισμάτων και του ρόλου της Ελλάδας στις γενικότερες διεθνείς σχέσεις. Πιστεύουμε, κι είναι κάτι το οποίο ήδη έχω υπογραμμίσει, ότι η ενεργητική συμμετοχή της Ελλάδας στο διεθνές γίγνεσθαι, η συμβολή στην επίλυση διεθνών προβλημάτων - που δε συνοδοιπορούν με τις επιλογές μας, η αλληλεγγύη με τους εταίρους και τους συμμάχους μας, αποτελούν μακροπρόθεσμα την καλύτερη προστατευτική ασπίδα, για στιγμές δικής μας κρίσης. Η Ελλάδα είχε την τάση να ξεχνάει δυστυχώς, αυτήν την απλή αξιωματική αλήθεια, που ισχύει όχι μόνον στις σχέσεις της διεθνούς κοινότητας, αλλά σε κάθε ανθρώπινη κοινωνική σχέση. Ότι, δηλαδή, εάν επιθυμείς τη βοήθεια του πλησίον σου, θα πρέπει με τη σειρά σου να προσφέρεις

Τα γεγονότα των βραχονησίδων συνέπεσαν με τις κυβερνητικές μεταβολές στην Ελλάδα και σφράγισαν τις πρώτες ημέρες του κυβερνητικού έργου. Ο χειρισμός των ημερών αυτών ήταν ορθός. Η Ελλάδα πέτυχε να αποτρέψει τα σχέδια της Τουρκίας.

έργο, να συμβάλλεις και στο δικό του καλό και όχι να τον θυμάσαι τη στιγμή της κρίσης σου, ή να προσφεύγεις σε αυτόν παρακλητικά για να ικανοποιήσει, όταν έχεις ανάγκη, τις επιθυμίες σου και προθέσεις σου. Η διεθνής κοινότητα, όπως κάθε κοινωνία, λειτουργεί ανταποδοτικά.
Σε επίρρωση αυτής της αντίληψης έχουμε ξεκινήσει μια προσπάθεια αναστροφής του κλίματος της αδράνειας στις ευρύτερες διεθνείς σχέσεις και εμπλοκής μας στα διεθνή ζητήματα. Την πρόθεσή μας αυτήν την έχουμε κοινοποιήσει σε όλους τους εταίρους μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις ΗΠΑ, στην επίσκεψη μου στις πρωτεύουσες των κρατών. Και είναι χαρακτηριστικό ότι σε όλες τις επίσημες συνομιλίες μου η αναφορά στα ελληνοτουρκικά αποτελούσε πάντοτε τμήμα μιας ευρύτερης θεματικής, η οποία περιελάμβανε, ανάλογα με την περίπτωση, αναφορές στα διμερή θέματα, στις προοπτικές ανάπτυξης σχέσεων σε άλλους τομείς, ή την προώθηση των θεσμικών μορφών συνεργασίας και αλληλεγγύης. Σε όλες τις περιπτώσεις, οι συνομιλητές μου έδειξαν έντονο ενδιαφέρον γι' αυτήν την πρόθεση ενίσχυσης της πολιτικής μας, και είναι κάτι που έχει πια παρουσιαστεί και στα διεθνή μέσα ενημέρωσης με πολύ θετικό τρόπο. Θα πρέπει, πάντως, να επισημανθεί ότι μια τέτοια πολιτική απαιτεί μια συνεχή, καθημερινή -θα έλεγα- πρακτική και δε μπορεί να αρκεστεί σε ρηματικές δηλώσεις. Και στο σημείο αυτό θα υπάρξουν αναμφίβολα δυσκολίες που θα προκύψουν και από τα περιορισμένα μέσα μας, και από τις αγκυλώσεις που έχει προξενήσει μια χρόνια αδράνεια των μηχανισμών μας στην ανάπτυξη ενεργητικής παρέμβασης σε πολλούς τομείς των διεθνών διεργασιών. Όμως, οι καρποί μιας τέτοιας προσπάθειας θα ωφελήσουν μακροπρόθεσμα τους λαούς όλων των εμπλεκόμενων χωρών. Η δεύτερη διάσταση της προσέγγισης των ελληνοτουρκικών είναι ο άμεσος, ευθύς τρόπος αντιμετώπισης του επεκτατισμού της γείτονος. Τα γεγονότα των βραχονησίδων συνέπεσαν με τις κυβερνητικές μεταβολές στην Ελλάδα και σφράγισαν τις πρώτες ημέρες του κυβερνητικού έργου. Ο χειρισμός των ημερών αυτών ήταν ορθός. Η Ελλάδα πέτυχε να αποτρέψει τα σχέδια της Τουρκίας. Ο εκφυλισμός του επεισοδίου στα Ίμια σε γενικευμένη σύρραξη - που επεδίωκε η Τουρκία - δεν εξυπηρετούσε τα ελληνικά συμφέροντα. Ανεξάρτητα από την έκβαση της σύγκρουσης, που η πίστη μου για τις ένοπλες δυνάμεις της χώρας με οδηγούν στην πεποίθηση ότι θα ήταν θετική, το επεισόδιο αυτό θα μπορούσε να ήταν καταλυτικό για τις μελλοντικές εξελίξεις. Θα οδηγούσε σε μία ''Εν θερμώ'' συζήτηση για συνολικότερες διευθετήσεις κάτω από ευρύτερες πιέσεις. Το αποτέλεσμα μπορεί να ήταν λύσεις ελάχιστα ικανοποιητικές για την Ελλάδα. Η Τουρκία απέτυχε στην προσπάθειά της. Και βρίσκεται σε θέση άμυνας. Το δίδαγμα, πάντως, από την τουρκική συμπεριφορά στα Ίμια ήταν ότι η γείτων χώρα δεν διστάζει να διευρύνει κατά καιρούς τις αξιώσεις της και να τις μεταφέρει πια και στο χερσαίο έδαφος της Ελλάδας, το οποίο άρχισε να αμφισβητεί. Απέναντι σε αυτήν την ποιοτική αλλαγή του τουρκικού επεκτατισμού, η Ελλάδα έχει αντιτάξει, τόσο μια σθεναρή στάση απόρριψης των δήθεν ανοιγμάτων, όσο και προτείνει μια βήμα προς βήμα ειρηνική επίλυση. Δεν είμαστε διατεθειμένοι να διαπραγματευθούμε με την Τουρκία, γιατί η διαπραγμάτευση με ένα κράτος που, αντί να επιδιώκει την επίλυση των προβλημάτων, συσσωρεύει νέες διεκδικήσεις και αιτήματα είναι, εξ ορισμού, αδιέξοδη. Αντίθετα, σεβόμενοι το Διεθνές δίκαιο και τις ειρηνικές μεθόδους επίλυσης των προβλημάτων, έχουμε προτείνει διαδικασίες που μπορούν να εξομαλύνουν σταδιακά την κρίση με την Τουρκία. Το πρώτο προκαταρκτικό βήμα για οποιοδήποτε περαιτέρω βήμα είναι να αποσύρει η Τουρκία τις εδαφικές διεκδικήσεις της για τα Ίμια. Αν δεν είναι διατεθειμένη για κάτι τέτοιο, θα πρέπει να προσφύγει στο Διεθνές Δικαστήριο για να αναζητήσει τη διερεύνηση των υποτιθέμενων τίτλων της.

Έχουμε δεσμεύσει τις κοινοτικές χρηματοδοτήσεις, ζητώντας από την Τουρκία να δηλώσει ότι απορρίπτει τη χρήση ή την απειλή βίας, ότι αναγνωρίζει το Διεθνές Δίκαιο ως μόνη βάση επίλυσης των διαφορών και την προσφυγή σε διεθνές δικαιοδοτικό όργανο, ως το μέσο επίλυσης.

Η Ελλάδα θα επιμείνει στην ανάγκη μιας βήμα προς βήμα επίλυσης των προβλημάτων. Και δεν πρόκειται να άρει τις επιφυλάξεις της για τη χρηματοδότηση της Τουρκίας από την Ένωση, όσο δεν πραγματοποιούνται βήματα σε αυτήν την κατεύθυνση.

Εμείς έχουμε δηλώσει ότι θα δεχτούμε να είμαστε διάδικοι σε μια τέτοια περίπτωση, ώστε να επιτύχουμε μια οριστική και δεσμευτική για όλους λύση του ζητήματος. Στόχος αυτής της πρότασής μας είναι η άρση μιας εκκρεμότητας, που, αν αφεθεί έωλη μέσα στο χρόνο, μόνον κακό μπορεί να προξενήσει, καθώς θα είναι σημείο τριβής και έντασης στην περιοχή. Για να ασκήσουμε πιέσεις σε αυτήν την κατεύθυνση, έχουμε δεσμεύσει τις κοινοτικές χρηματοδοτήσεις, ζητώντας από την Τουρκία να δηλώσει ότι απορρίπτει τη χρήση ή την απειλή βίας, ότι αναγνωρίζει το Διεθνές Δίκαιο ως μόνη βάση επίλυσης των διαφορών και την προσφυγή σε διεθνές δικαιοδοτικό όργανο, ως το μέσο επίλυσης. Ως ένα άλλο σημαντικό βήμα, θεωρούμε ότι πρέπει να είναι η δικαστική επίλυση της οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου. Κάτι που αποτελεί πάγια θέση όλων των μεταπολιτευτικών κυβερνήσεων, οι οποίες βλέπουν σε αυτό το πρόβλημα τη βασική διαφορά που μας χωρίζει από την Τουρκία. Μια δικαστική επίλυση θα ελαφρύνει το βάρος των προβλημάτων. Πιστεύουμε επίσης, ότι η οριστική επίλυση αυτών των δύο κεντρικών προβλημάτων θα πρέπει να συνοδεύεται και από την επίλυση ενός άλλου μείζονος ζητήματος, αυτού της Κύπρου. Απέναντι σε αυτές τις προτάσεις μας έχουμε βρει μια γενική ανταπόκριση, τόσο από την Ένωση και τους εταίρους μας, όσο και από τις ΗΠΑ. Είναι αξιοσημείωτη η στροφή πολλών από αυτούς - κι ιδιαίτερα των ΗΠΑ - που, ενώ στο άμεσο παρελθόν υποδείκνυαν διάλογο με την Τουρκία, τώρα όχι μόνον αποδέχονται την πρόταση για νομική επίλυση, αλλά και είναι διατεθειμένοι να παρέμβουν - και παρεμβαίνουν - στην Τουρκία για να την πείσουν σχετικά. Αυτή η στροφή πρέπει να οφείλεται τόσο στις προσπάθειες που έχουμε καταβάλλει και στο νέο πρόσωπο της πολιτικής μας, όσο και στο γεγονός ότι αποτελεί κοινή πεποίθηση ότι οι πρόσφατες τουρκικές εδαφικές διεκδικήσεις ξεπερνούν πια τις ανοχές των συμμάχων της. Από την Τουρκική πλευρά διαπιστώνουμε σημεία θετικής ανταπόκρισης, αλλά και σημάδια νέας επιθετικότητας. Η νέα Κυβέρνηση Yilmaz έδειξε να ανταποκρίνεται με τις δηλώσεις της, στους τρεις όρους που έθεσε η Ελλάδα για αποδέσμευση της κοινοτικής χρηματοδότησης, συνοδεύει, όμως, αυτήν την αναφορά της με μια λογική διαλόγου πάνω σε όλα τα θέματα και δίνει στη δικαστική διαδικασία έναν παρεμπίπτοντα ρόλο. Είναι, βέβαια, θετικό ότι οψίμως αναγνωρίζει ότι η άσκηση ή η απειλή βίας δεν μπορούν να λύσουν τα ελληνοτουρκικά προβλήματα, αλλά από την άλλη προκαλεί με την αναφορά της - στις συνομιλίες του Βουκουρεστίου - σε φαιά σημεία που υπάρχουν στη Συνθήκη της Λωζάνης σχετικά με το καθεστώς ορισμένων νησίδων και βράχων στο Αιγαίο. Η στάση αυτή της Τουρκίας δείχνει ότι επιδιώκει, εφ'ενός τη σύγχυση γύρω από τις προθέσεις της, ώστε να εμφανιστεί διατεθειμένη σε λύσεις, αφ'ετέρου τη συνεχή προβολή αιτημάτων για να αυξήσει τις πιέσεις. Η Τουρκία πρέπει να θέσει τέρμα στις αντιφατικές συμπεριφορές της. Η Ελλάδα θα επιμείνει στην ανάγκη μιας βήμα προς βήμα επίλυσης των προβλημάτων. Και δεν πρόκειται να άρει τις επιφυλάξεις της για τη χρηματοδότηση της Τουρκίας από την Ένωση, όσο δεν πραγματοποιούνται βήματα σε αυτήν την κατεύθυνση. Αυτό σημαίνει ότι αποκλείει οποιαδήποτε διαπραγμάτευση επί της ουσίας με την Τουρκία. Επαφές, σαν αυτές του ΥΠΕΞ κ. Πάγκαλου με τον Τούρκο ομόλογό του, μπορεί βέβαια, να συνεχιστούν, και πρέπει να συνεχιστούν, γιατί μας παρέχουν την ευκαρία μίας άμεσης και ευθείας ανταλλαγής απόψεων και διερεύνησης των εκατέρωθεν θέσεων. Κάτι που το θεωρούμε θετικότερο από μια έμμεση, μέσω τρίτων, πληροφόρηση των διαθέσεων της άλλης πλευράς.

Κύπρος

Σε όλες τις συζητήσεις μας με τις ηγεσίες των Δυτικών εταίρων και συμμάχων τονίσαμε την ιδιαίτερη σημασία του Κυπριακού προβλήματος, τόσο ως ένα

Σε όλες τις συζητήσεις μας με τις ηγεσίες των Δυτικών εταίρων και συμμάχων τονίσαμε την ιδιαίτερη σημασία του Κυπριακού προβλήματος.

Πείσαμε ότι έχουμε μία συνολική άποψη χωρίς αντιφάσεις για τα εθνικά μας θέματα, για το ρόλο μας στα Βαλκάνια, για τη θέση μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για τις σχέσεις μας με τη διεθνή κοινωνία.

ζήτημα διεθνούς νομιμότητας, όσο και ως ένα θέμα που άπτεται των ελληνοτουρκικών σχέσεων και εμποδίζει, ανάμεσα στα άλλα, την εξομάλυνση των σχέσεων στην περιοχή. Έχουμε δε τονίσει, περαιτέρω, ότι αυτές οι εκκρεμότητες εμποδίζουν ή περιορίζουν και τις δύο χώρες, την Ελλάδα και την Τουρκία, στην ελεύθερη ανάπτυξη μιας δυναμικότερης πολιτικής στην περιοχή τους, που θα ήταν ευεργετική για τα ευρύτερα συμφεροντά μας. Στις ΗΠΑ τονίσαμε ιδιαίτερα ότι ο ίδιος ο Πρόεδρος Κλίντον έχει αναγορεύσει το έτος 1996 ως έτος της Κύπρου και ότι μέσα σε αυτήν τη χρονιά θα πρέπει να υπάρξουν ορισμένα αποτελέσματα που να δικαιολογούν αυτήν την πανηγυρική διακήρυξη. Οι παροτρύνσεις είχαν αποτελέσματα, γιατί, όπως αποδεικνύουν τα γεγονότα, τόσο οι ευρωπαίοι, όσο και οι αμερικανοί έχουν εντείνει τις κινήσεις τους, διερευνητικές και παρεμβατικές, προς την Τουρκία και τους τουρκοκυπρίους για αναζωπύρωση της διαδικασίας επίλυσης του ζητήματος. Μεγάλη σημασία έχει επίσης δοθεί, στην προώθηση της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία αποτελεί για μας αποφασιστικό βήμα για την επίλυση του Κυπριακού. Σε συμφωνία και σταθερή συνεργασία με την κυπριακή κυβέρνηση, μελετούμε τα πρακτικά βήματα τα οποία θα πρέπει να έχουν επιτευχθεί ως το τέλος της Διακυβερνητικής και παρακολουθούμε στενά τις ενδοκοινοτικές διεργασίες, με σκοπό ν'αποφευχθούν οποιαδήποτε πολιτικά ή τεχνικά εμπόδια που θα μπορούσαν να προκύψουν πριν από την έναρξη των διαπραγματεύσεων Κύπρου-Ένωσης για την ένταξη. Σας παρουσίασα το δεύτερο σημείο της στρατηγικής μας, το ρόλο της Ελλάδας στα Βαλκάνια και στην περιοχή.

Τρίτο σημείο της στρατηγικής μας ήταν να αναζητήσουμε ανάλογα με το συνομιλητή μας, τα σημεία εκείνα που η σύμπτωση απόψεων αφορούσε μείζονα θέματα ή θέματα που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο των διμερών σχέσεών μας. Έτσι για παράδειγμα :

- με την Γερμανία υπήρξε ιδιαίτερη σύμπτωση απόψεων ως προς τους μακροπρόθεσμους στόχους της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης,
- με την Γαλλία και την Αγγλία, η διατήρηση της ομοφωνίας στα όργανα της Ένωσης σε ζωτικής σημασίας ζητήματα,
- με το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο συγκλίναμε σε μία κοινή προσέγγιση για την πορεία προς την Οικονομική και Νομισματική Ένωση και την υπέρβαση των προβλημάτων που συνδέονται με το τελικό στάδιο της Ο.Ν.Ε.,
- με τις ΗΠΑ την επιχειρηματική συνεργασία στα Βαλκάνια και μια ευρύτερη συνεργασία στον τομέα μεταφοράς τεχνολογίας,
- με την Ιρλανδία την ευαισθησία τους για το Κυπριακό,
- με την Ιταλική προεδρία στην αρχική φάση η απουσία κυβέρνησης μετατόπισε αναγκαστικά τη συνάντηση, όταν δε επετεύχθη, η κυβέρνηση ήταν υπηρεσιακή.

Διαπιστώθηκε παρ'όλα αυτά, ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια συντονισμού και συνεργασίας σε διμερή θέματα.

Τέταρτο στοιχείο της στρατηγικής μας, ανεξαρτήτως συνομιλητή ή αντικειμένου συζήτησης, υπήρξε η διάχυτη θέση μας ότι καμιά πολιτική ειρήνης, ευημερίας και προόδου δε μπορεί να καρποφορήσει είτε στις Ευρωπαϊκές εξελίξεις, είτε στα Βαλκάνια και τη γύρω περιοχή, αν δεν στηρίξουμε και αναδείξουμε το υπόβαθρο αρχών και κανόνων δικαίου πάνω στους οποίους οικοδομήθηκαν οι ανεπτυγμένες κοινωνίες.

Επιχειρηματολογήσαμε με τους κανόνες του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συνθηκών, με τις αρχές της δημοκρατίας, της ελευθερίας, της ισοτιμίας. Αναδείξαμε τα προβλήματά μας ως προβλήματα γενικότερα της διεθνούς κοινωνίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι ως επιτόπιες εμπλοκές ή εθνικιστικές εξάρσεις.

Ποιά είναι τα συμπεράσματα των επαφών και συζητήσεων που είχαμε ;

Αποτελεί κοινό τόπο ότι η εξωτερική πολιτική καρποφορεί μέσα από μία μακροχρόνια πορεία επίμονης συνεχούς και

συνεκτικής στρατηγικής. Κάναμε την αρχή. Κινητοποιήσαμε δυνάμεις, ευαισθητοποιήσαμε τους συνομιλητές μας, δημιουργήσαμε νέες δυναμικές. Δημιουργήσαμε στους συνομιλητές μας την πεποίθηση ότι θέλουμε να συμβάλλουμε δημιουργικά απέναντι στις προκλήσεις των εξελίξεων, ότι έχουμε βούληση για συμμετοχή και πρωτοβουλίες. Πείσαμε ότι έχουμε μία συνολική άποψη χωρίς αντιφάσεις για τα εθνικά μας θέματα, για το ρόλο μας στα Βαλκάνια, για τη θέση μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για τις σχέσεις μας με τη διεθνή κοινωνία.

Οι πρώτοι καρποί καταγράφονται :

Οι εταίροι μας στην Ένωση διαδηλώνουν ως ασυμβίβαστη με την σύγχρονη κοινωνία τη χρήση ή απειλή βίας στις σχέσεις των κρατών, αναγνωρίζουν ως γνώμονα το διεθνές δίκαιο και τις διεθνείς συνθήκες, την αναγκαιότητα προσφυγής στο Δικαστήριο της Χάγης ή σε διεθνή διαιτησία όταν τρίτες χώρες διατυπώνουν εδαφικές διεκδικήσεις. Το ίδιο και η Ρωσία. Διαμορφώνεται στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων την Ένωσης ομόφωνη άποψη για την κρίση στα Ίμια που μπορεί να αποτελέσει βάση για περαιτέρω πίεση προς την Τουρκία. Αντίστοιχη ανταπόκριση έχουμε από τον Πρόεδρο Clinton στις ΗΠΑ ενώ διαγράφονται ήδη προοπτικές για ευρύτερη και δημιουργικότερη συνεργασία από τα μέλη της Κυβέρνησης των ΗΠΑ και σε άλλους τομείς. Η ομογένεια ανεξαρτήτως πολιτικών πεποιθήσεων συσπειρώνεται όσο ποτέ άλλοτε γύρω από την πολιτική μας. Δρομολογείται κοινή ελληνοαμερικανική επιχειρηματική εξόρμηση στα Βαλκάνια. Ο δρόμος, ωστόσο είναι ακόμη μακρύς. Θα υπάρξουν στενωποί και σταυροδρόμια. Ίσως και πισωγυρίσματα. Σημασία έχει να μην καμφθούμε στην προσπάθεια. Είναι ένας αγώνας σε πλήρη ανάπτυξη που απαιτεί επιμονή, συνέπεια και εθνική συμπαράταξη. Είναι γεγονός ότι τόσο μέσα από τις διαδικασίες της Ένωσης όσο και από την πλευρά των ΗΠΑ διαγράφεται η πολιτική βούληση για αποκλιμάκωση της Ελληνοτουρκικής κρίσης, για σταδιακή επίλυση της πρόσφατης κρίσης στα Ίμια, μέχρι το Κυπριακό ζήτημα. Είναι άγνωστο σε τι έκταση και με τι τρόπο θα ανταποκριθεί η Τουρκία. Είναι σημαντικό ότι στο Βουκουρέστι έκανε ένα πρώτο βήμα, δηλώνοντας απερίφραστα την παραίτηση από βία ή απειλή βίας και αναγνωρίζοντας συγχρόνως, για πρώτη φορά, το ενδεχόμενο προσφυγής στη διεθνή διαιτησία και, σε τελικό στάδιο, στο Διεθνές Δικαστήριο με βάση το διεθνές δίκαιο και τις διεθνείς συμφωνίες. Δεν το ολοκλήρωσε γιατί ενέπλεξε και άλλα ζητήματα όπως τις γκρίζες ζώνες της συνθήκης της Λωζάνης με αόριστο τρόπο, ματαιώνοντας έτσι το θετικό βήμα που έκανε, σε επίπεδο δηλώσεων, και δημιουργώντας νέα προβλήματα. Χρειάζεται και άλλη προσπάθεια για να υιοθετήσει η Τουρκία μία ξεκάθαρη θέση που να πείθει ότι υπερβήκαμε την πρόσφατη κρίση. Η επικοινωνία των δύο Υπουργών Εξωτερικών στο Βερολίνο, μπορεί να βοηθήσει σ'αυτήν την κατεύθυνση. Θέλω να υπογραμμίσω τα εξής : Η κινητικότητα αυτή των τριών μηνών, αποτέλεσμα της δραστηριοποίησης της Κυβέρνησης στο εξωτερικό μέτωπο, γεννά σε πολλούς ερωτηματικά και αβεβαιότητες ως προς την περαιτέρω πορεία. Θέλω να επισημάνω ότι, εξίσου σημαντικά ερωτηματικά και αβεβαιότητες εμπεριέχει και η στρατηγική της στασιμότητας, της περιχαράκωσης, της ηρωϊκής άρνησης. Η τελευταία είναι συγχρόνως βολική γιατί δίνει την εντύπωση ότι μεταφέρεται η ευθύνη από τους πολιτικά υπεύθυνους χειριστές - την κυβέρνηση και την αντιπολίτευση - σε ξένα κέντρα που επιβουλεύονται τα εθνικά μας συμφέροντα. Όμως ευθύνη για την πορεία της χώρας υπάρχει και μέσα από την αδράνεια που αφήνει τη χώρα να κατεβαίνει σκαλί - σκαλί στην περιθωριοποίηση και στην αδυναμία ουσιαστικής επιρροής των εξελίξεων. Η στρατηγική της περιχαράκωσης και της στασιμότητας ισοδυναμεί, στις μέρες μας, με παραίτηση. Είναι ο δρόμος της

Η στρατηγική της περιχαράκωσης και της στασιμότητας ισοδυναμεί, στις μέρες μας, με παραίτηση. Είναι ο δρόμος της μακρόσυρτης εθνικής ήττας.

Πατριωτικό καθήκον είναι να δώσουμε φωνή και κύρος στη χώρα μας, στις διεθνείς της σχέσεις, με τις θέσεις και τους χειρισμούς μας.

μακρόσυρτης εθνικής ήττας. Τον τελευταίο καιρό ακούγονται ερωτήματα, ποια θα έπρεπε να είναι μία πατριωτική πολιτική. Πατριωτισμός δεν σημαίνει τύμπανα πολέμου. Όπως δε σημαίνει ηχηρές διακηρύξεις. Ούτε μπορεί να αποτελεί πατριωτισμό η ανυποχώρητη στάση στα μικρά και επουσιώδη και σιωπή ή απουσία στα μεγάλα και σημαντικά. Αγάπη προς την πατρίδα, πατριωτισμός σήμερα, σημαίνει προσπάθεια και θέληση για τη συνολική ενδυνάμωση της χώρας, πατριωτικό καθήκον είναι να δώσουμε φωνή και κύρος στη χώρα μας στις διεθνείς της σχέσεις με τις θέσεις και τους χειρισμούς μας. Πατριωτική υποχρέωση είναι γι'αυτό να δημιουργήσουμε μια οικονομία ανταγωνιστική, να εκσυγχρονίσουμε το κράτος και τις κοινωνικές συμπεριφορές, να προωθήσουμε την κοινωνική συνοχή και την πολιτιστική ανάπτυξη. Να έχουμε πρωτοβουλίες, ιδέες, δημιουργία σε όλα τα επίπεδα. Θα επικρατήσουμε με την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική μας επίδοση. Πατριωτισμός είναι ό,τι καθιστά την Ελλάδα ισχυρή. Εμείς, θαρρετά, ξεκινήσαμε ένα πολυμέτωπο αγώνα. Παίρνουμε όλες τις πρωτοβουλίες για να βγάλουμε την Ελλάδα από την απομόνωση, να τη φέρουμε στο επίκεντρο των εξελίξεων, να την κάνουμε συνδημιουργό της νέας εποχής, να αντλήσουμε από όλα τα ερείσματά μας σε όλα τα κέντρα λήψης αποφάσεων ωφελήματα που θα της δώσουν κύρος, ισχύ, προοπτική. Στόχος μας είναι και θα είναι η Ελλάδα που έχει φωνή, η Ελλάδα που έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις εξελίξεις, η ισχυρή Ελλάδα.

Κυπριακό: Πρώτη προτεραιότητα για μας*

Μόνιμος στόχος μας:

Η ειρηνική επίλυση του Κυπριακού

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου για τη χρήσιμη, ανοικτή και ειλικρινή ανταλλαγή απόψεων. Με βάση όμως τη συζήτηση που έχει γίνει θα επιχειρήσω να καταλήξω σε κάποια συμπεράσματα.
Παρά τις κάποιες ελαφρές διαφοροποιήσεις, όσον αφορά επιμέρους χειρισμούς, διαπιστώνεται μια ευρεία συναίνεση για τις βασικές πτυχές του Κυπριακού αλλά και για τους τακτικούς και στρατηγικούς μας στόχους.
Καταδικάζουμε έντονα τη βάναυση συμπεριφορά των κατοχικών δυνάμεων και του παράνομου καθεστώτος Ντενκτάς εναντίον πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίοι διαδήλωναν ειρηνικά τη διεκδίκηση των αναφαίρετών τους δικαιωμάτων. Καταδικάζουμε επίσης τις

*Ομιλία του πρωθυπουργού Κ. Σημίτη κατά τη συνεδρίαση του Εθνικού Συμβουλίου της Κύπρου (Κύπρος 17/8/96)

δολοφονίες, τους τραυματισμούς άοπλων και αθώων πολιτών.
Όλοι συμμεριζόμαστε την αγανάκτηση του Κυπριακού λαού για την παρατεινόμενη κατοχή, την αδυναμία των Διεθνών Οργανισμών και την αδιαφορία των Μεγάλων Δυνάμεων. Και αντιλαμβανόμαστε το δίκαιο αλλά και τη χρησιμότητα των λαϊκών εκδηλώσεων καταγγελίας της απαράδεκτης αυτής κατάστασης. Όμως οι εκδηλώσεις αυτές θα πρέπει να διεξάγονται πάντοτε σε τέτοια πλαίσια, ώστε να εξυπηρετούν με συνέπεια το σκοπό τον οποίο υπηρετούν.
Η πρόσφατη ένταση της τουρκικής επιθετικότητας, όπως εκδηλώθηκε τις ημέρες αυτές και στην Κύπρο δε μας αιφνιδιάζει καθώς εντάσσεται στο πλαίσιο της συνεχώς αυξανόμενης προκλητικότητας της Άγκυρας. Υπογραμμίζει, όμως, με τον πιο έντονο τρόπο την ανάγκη συνεχούς επαγρύπνησης για το ενδεχόμενο οποιασδήποτε περαιτέρω πρόκλησης. Σε κάθε περίπτωση κοινή είναι η εκτίμηση ότι Αθήνα και Λευκωσία δεν πρέπει να εμφανισθούν ως επιδιώκουσες την περαιτέρω όξυνση.
Από την άλλη πλευρά πρέπει να εκμεταλλευτούμε σε διεθνείς οργανισμούς και στη διεθνή κοινή γνώμη τον αντίκτυπο των πρόσφατων γεγονότων, ώστε να αναζωπυρωθεί το ενδιαφέρον για επίλυση του Κυπριακού. Στα πλαίσια αυτά θα πρέπει να καταγγελθούν οι τουρκικές ενέργειες στα Ηνωμένα Έθνη και σε Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς και ειδικότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Προς την κατεύθυνση αυτή θα αναλάβουμε διεθνή εκστρατεία. Ήδη, με ενέργειές μας η Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολό της έχει καταδικάσει τις πρόσφατες τουρκικές ενέργειες.
Οι αποφάσεις του ΟΗΕ και οι συμφωνίες κορυφής εξακολουθούν να αποτελούν τις κατευθυντήριες γραμμές της επιδιωκόμενης επίλυσης και οι καλές υπηρεσίες του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ την προτιμότερη διαδικασία. Στο ανωτέρω πλαίσιο είναι ευπρόσδεκτη κάθε επιβοηθητική προς το Γενικό Γραμματέα προσπάθεια από οπουδήποτε και αν προέρχεται.
Η μελλοντική έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και η προοπτική ενσωμάτωσης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση προσφέρουν νέες ευκαιρίες για την επίλυση του Κυπριακού.
Επιπλέον οι αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης δίνουν την δυνατότητα να καταχυρωθούν βασικές πτυχές της επιδιωκόμενης λύσης, εγγυώμενες ότι η ένταξη της Κύπρου θα αποβεί επωφελής για ολόκληρο τον πληθυσμό της.
Η Αθήνα θα συνεχίσει και θα εντείνει τις διπλωματικές προσπάθειες για προώθηση της ένταξης της Κύπρου. Θα απαιτηθεί όμως η στενή και συστηματική συνεργασία Αθήνας και Λευκωσίας και η χάραξη κοινής στρατηγικής για να αντιμετωπισθούν τα ενδεχόμενα προβλήματα και να ολοκληρωθεί η πορεία της Κύπρου προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.
Στα πλαίσια αυτά επιδίωξή μας είναι η περαιτέρω εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις προσπάθειες του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ προς αναζήτηση λύσης του Κυπριακού που θα βρίσκεται στα πλαίσια των αποφάσεων του ΟΗΕ αλλά και θα λαμβάνει υπόψη της την Ευρωπαϊκή έννομη τάξη.
Η ανησυχία για την ασφάλεια στην Κύπρο και την ευρύτερη περιοχή που δημιουργεί η παράταση του Κυπριακού, είναι στοιχείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την πλευρά μας για τη μεγιστοποίηση του ενδιαφέροντος των χωρών που μπορούν να βοηθήσουν στην επίλυσή του. Στα πλαίσια αυτά η πρόταση αποστρατικοποίησης της Κύπρου αξίζει να προβάλλεται.
Η πλευρά μας δεν απορρίπτει επίσης τη συζήτηση υπό την αιγίδα του ΟΗΕ και στο πνεύμα της πρόσφατης απόφασης του Συμβουλίου Ασφαλείας, στρατιωτικών θεμάτων με στόχο τη μείωση της έντασης εκατέρωθεν της γραμμής αντιπαράταξης.
Σε κάθε περίπτωση όμως αποκλειστικός συνομιλητής της Κυπριακής πλευράς δε μπορεί να είναι άλλος από τις τουρκικές δυνάμεις κατοχής, που σύμφωνα με τον ΟΗΕ

Η Αθήνα θα συνεχίσει και θα εντείνει τις διπλωματικές προσπάθειες για προώθηση της ένταξης της Κύπρου.

Η ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης της Κύπρου και η αμυντική συνεργασία με την Ελλάδα στα πλαίσια του ενιαίου αμυντικού δόγματος επιβάλλεται να συνεχιστούν και να ενταθούν.

είναι υπεύθυνες για την πράσινη γραμμή και την κατάπαυση του πυρός.
Στόχος μας είναι η ειρηνική επίλυση του Κυπριακού με προσπάθειες στο διπλωματικό πεδίο. Παρόλα αυτά η ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης της Κύπρου και η αμυντική συνεργασία με την Ελλάδα στα πλαίσια του ενιαίου αμυντικού δόγματος επιβάλλεται να συνεχιστούν και να ενταθούν. Προσπάθεια κατάληψης του ελευθέρου τμήματος της Κύπρου θα αποτελεί αιτία πολέμου για την Ελλάδα.
Το θέμα των αγνοουμένων δε μπορεί να κλείσει χωρίς αποδείξεις για την τύχη τους. Παράλληλα θα συνεχισθεί η προσπάθεια για βελτίωση των συνθηκών ζωής των εγκλωβισμένων.
Εισερχόμεθα σε μια κρίσιμη περίοδο για την πορεία του Κυπριακού. Ενωμένοι, με τον κατάλληλο σχεδιασμό, θα αντιμετωπίσουμε την κάθε πρόκληση. Η συμπαράσταση και συμπαράταξη της Ελλάδας είναι δεδομένη.

Μόνιμη, δίκαιη και βιώσιμη λύση για το Κυπριακό πρόβλημα*

Στο Εθνικό Συμβούλιο είχαμε την ευκαιρία να διαπιστώσουμε την ευρεία σύμπτωση απόψεων για τις τελευταίες εξελίξεις αλλά και για τους τακτικούς και στρατηγικούς μας στόχους.
Κοινή ήταν η διαπίστωσή μας ότι η Άγκυρα, στα πλαίσια της επεκτατικής της πολιτικής έναντι της Ελλάδος και της Κύπρου, επιδιώκει την περαιτέρω όξυνση στην περιοχή. Η Λευκωσία και η Αθήνα θα πρέπει να αντιμετωπίσουν την κατάσταση με υπευθυνότητα. Όμως θέλω και πάλι να διαβεβαιώσω ότι είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε κάθε πρόκληση με κάθε μέσο. Οποιαδήποτε επίθεση κατά της Κύπρου θα συναντήσει την άμεση και αποφασιστική απάντησή μας.
Συμφωνήσαμε επίσης, ότι οι αποφάσεις του ΟΗΕ και οι προσπάθειες του Γενικού Γραμματέα αποτελούν το μόνο αποδεκτό πλαίσιο για την επίλυση του Κυπριακού. Κάθε δε πρωτοβουλία για υποβοήθηση των προσπαθειών του Γενικού Γραμματέα είναι ευπρόσδεκτη.
Η πρόσφατη κλιμάκωση της τουρκικής επιθετικότητας όπως εκδηλώθηκε στην Κύπρο με τη δολοφονία δύο άοπλων νεαρών, δεν αφήνει καμία αμφιβολία ότι η Τουρκία δε θέλει μια βιώσιμη λύση του Κυπριακού, η οποία εξασφαλίζει στις δύο κοινότητες τη μόνιμη και ειρηνική συμβίωση.
Λευκωσία και Αθήνα θα συνεχίσουμε να καταγγέλλουμε σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς, και κυρίως στον ΟΗΕ, την Ε.Ε., το Συμβούλιο της Ευρώπης αλλά και σε διμερές επίπεδο τον προκλητικό αλλά και εξαιρετικά επικίνδυνο ρόλο της Άγκυρας.
Συμμεριζόμαστε την οργή του Κυπριακού Λαού και αναγνωρίζουμε το νόμιμο και αναφαίρετο δικαίωμα να καταγγέλλει την παρατεινόμενη κατοχή. Θα πρέπει όμως να επιδειχθεί από όλους σύνεση και ψυχραιμία, ώστε οι εκδηλώσεις αυτές πράγματι να εξυπηρετούν το στόχο τους. Η διεθνής

Οποιαδήποτε επίθεση κατά της Κύπρου θα συναντήσει την άμεση και αποφασιστική απάντησή μας.

*Δήλωση του πρωθυπουργού μετά τη συνεδρίαση του Εθνικού Συμβουλίου (Κύπρος, 17 Αυγούστου 1996)

κοινότητα δεν έχει επιδείξει την απαραίτητη βούληση, προκειμένου να δοθεί τέλος στο δράμα της Κύπρου, αλλά και να υπάρξει μια σαφής απάντηση στην τουρκική προκλητικότητα.
Με την ευκαιρία αυτή επιθυμώ να εκφράσω τα ειλικρινή μου συλλυπητήρια προς τις οικογένειες των δύο ηρωικών νεκρών. Θα επιδιώξουμε ώστε η επάνοδος του Κυπριακού στη διεθνή επικαιρότητα που προκλήθηκε από τη θυσία των δύο νεαρών Ελληνοκυπρίων να αποτελέσει απαρχή νέων πρωτοβουλιών.
Συμφωνήσαμε να έχουμε μια πιο έντονη διπλωματική παρουσία.
ΟΗΕ, Ε.Ε. αλλά και όλοι όσοι δηλώνουν ότι ενδιαφέρονται για την επίλυση του Κυπριακού θα πρέπει να συντονιστούν, με στόχο την υποβοήθηση των προσπαθειών του Γενικού Γραμματέα για εφαρμογή των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας.
Η Ελληνική πλευρά έχει επανειλημμένα αποδείξει την καλή της θέληση και είναι και πάλι έτοιμη να συνεργασθεί με το Γενικό Γραμματέα. Βεβαίως είναι απαραίτητο να μετακινηθεί από τις αδιάλλακτες θέσεις της η τουρκική πλευρά. Προς την Άγκυρα πρέπει επιτέλους να στραφεί η διεθνής κοινότητα και να απαιτήσει τη συμμόρφωσή της προς τις επιταγές του διεθνούς δικαίου και τις αποφάσεις των διεθνών οργανισμών για το Κυπριακό.
Μετά από είκοσι δύο χρόνια συνεχών παλινωδιών της τουρκικής πλευράς, η εξεύρεση ενός ελάχιστου κοινού εδάφους μεταξύ των απόψεων των δύο πλευρών, όπως, άλλωστε ζητά και το Συμβούλιο Ασφαλείας, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση και την ελάχιστη εγγύηση ότι ο διακοινοτικός διάλογος δεν θα εκφυλιστεί και πάλι σε τελετουργικές συναντήσεις άνευ νοήματος.
Επιπλέον, η Κυπριακή κυβέρνηση είναι έτοιμη να ανταποκριθεί και στις εκκλήσεις για λήψη μέτρων που θα μειώσουν την ένταση στην πράσινη γραμμή. Εννοείται ότι αποκλειστικός συνομιλητής της Κυπριακής Εθνικής Φρουράς στο θέμα αυτό πρέπει να είναι οι δυνάμεις κατοχής, που είναι και έναντι του ΟΗΕ υπεύθυνες για τη γραμμή αντιπαράταξης και της κατάπαυσης του πυρός.
Η ενταξιακή πορεία της Κύπρου αποτελεί την μεγάλη ελπίδα για τη διάνοιξη νέων προοπτικών στις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού. Η χώρα μας πρωταγωνιστεί σε αυτή την προσπάθεια και έχει αποσπάσει ήδη συγκεκριμένες δεσμεύσεις από τους εταίρους της. Θέλω εδώ κυρίως να τονίσω ότι οι 15 έχουμε επιβεβαιώσει με σειρά αποφάσεων των Ευρωπαϊκών συμβουλίων κορυφής, ότι η προσεχής διεύρυνση της Ε.Ε. θα περιλαμβάνει την Κύπρο και τη Μάλτα. Από αυτή την απόφαση δεν μπορεί και δεν πρόκειται να υπάρξει παρέκκλιση.
Ευχόμαστε και η τουρκική πλευρά να αντιληφθεί ότι η πορεία της Κύπρου για την Ε.Ε. είναι ανέκλητη και να συνεργαστεί στην επίλυση του Κυπριακού, ώστε τα οφέλη της ένταξης να απλωθούν σε ολόκληρο το νησί.
Το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου αποτελεί πλέον σταθερή πολιτική των δύο χωρών μας που θα εντείνεται και βελτιώνεται συνεχώς, υπό το φως της εν τω μεταξύ εμπειρίας. Θέλω πάντως με την ευκαιρία να διευκρινίσω ότι το δόγμα, έχει αποτρεπτικό χαρακτήρα και αποσκοπεί αποκλειστικά στην προστασία της Κύπρου από τυχόν νεώτερη τουρκική επιβουλή. Οι δύο χώρες μας όμως θα συνεχίσουν να μάχονται με όλα τα νόμιμα μέσα για την ανατροπή των τετελεσμένων. Σε κάθε περίπτωση η συμπαράταξη Αθήνας και Λευκωσίας όχι μόνο στον αμυντικό αλλά σε κάθε τομέα είναι δεδομένη.
Η σημερινή μου σύντομη επίσκεψη έγινε υπό τη σκιά των τελευταίων τραγικών γεγονότων και είχε ως βασικό στόχο να υπογραμμίσω ότι ο αγώνας της Κύπρου είναι και αγώνας ολόκληρου του Έθνους.
Πολύ σύντομα σε λίγες εβδομάδες θα επισκεφθώ επίσημα την Κύπρο επικεφαλής πολυμελούς Κυβερνητικού κλιμακίου.
Η Ελλάδα είναι εδώ. Μαζί με την Κυπριακή Δημοκρατία θα αγωνιστούμε για τη μόνιμη δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού.
Είναι επιταγή του έθνους και του ελληνισμού.

Σε κάθε περίπτωση η συμπαράταξη Αθήνας και Λευκωσίας όχι μόνο στον αμυντικό αλλά σε κάθε τομέα είναι δεδομένη.

Στρατηγικός μας στόχος: Η ισχυρή Ελλάδα*

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Κυρίες και κύριοι,

Σας κάλεσα σήμερα για να σας παρουσιάσω τις θέσεις και τις δεσμεύσεις μας στο χώρο της εξωτερικής πολιτικής.
Στρατηγικός μας στόχος είναι η ισχυρή Ελλάδα.
Μία Ελλάδα παράγοντας ειρήνης, φιλίας και συνεργασίας αλλά και αταλάντευτης αποφασιστικότητας να υπερασπίσει τα κυριαρχικά της δικαιώματα.
Μία Ελλάδα ικανή ν'αγωνιστεί με επιτυχία σε ένα κόσμο αλληλεξάρτησης, που μεγιστοποιεί τις εσωτερικές δυνάμεις της, όπως τη σταθερότητα στην οικονομία, την αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή, την ισχυρή κοινωνία.
Μία Ελλάδα που στις σχέσεις της με το διεθνή περίγυρο έχει παρουσία και κύρος, μπορεί να επηρεάζει αποφάσεις, να μετέχει δημιουργικά.
Γι'αυτό και η πολιτική μας στις εξωτερικές σχέσεις μας είναι καθοριστικής σημασίας.
Οι κοσμογονικές αλλαγές που ξετυλίχθηκαν τα τελευταία χρόνια με την κατάργηση του διπολισμού, την αποδιάρθρωση του συστήματος ασφαλείας των δύο μπλοκ, την παγκοσμιοποίηση των οικονομικών σχέσεων και τις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, διαμόρφωσαν μία νέα κατάσταση πραγμάτων. Οι παραδοσιακοί αυτοματισμοί του συστήματος συρρικνώθηκαν. Η αντιπαλότητα των δύο μπλοκ, κύρια πηγή εκπόρευσης στρατηγικών επιλογών και κατευθύνσεων, αντικαταστάθηκε από ένα πολύμορφο πλέγμα σχέσεων.
Νέες δυναμικές αναπτύσσονται, όπου όλοι αξιοποιούν συγκριτικά πλεονεκτήματα, επανασταθμίζουν συμφέροντα και ισορροπίες, μεγιστοποιούν τα οφέλη για τα εθνικά τους συμφέροντα. Ένας κόσμος που όλοι παίζουν με όλους.
Σ'αυτόν τον κόσμο πρέπει να συμμετάσχουμε δυναμικά κι εμείς.
Ν'αναπτύξουμε μία πολιτική δράσης, δημιουργικότητας, πρωτοβουλιών σε χώρους προκλήσεων και ευκαιριών. Να διευρύνουμε τα ερείσματά μας, να δημιουργήσουμε νέα.
Αυτό σημαίνει πρακτικά έξι συγκεκριμένες κατευθύνσεις εξωτερικής πολιτικής :

Πρώτον: Πολιτικές και οικονομικές πρωτοβουλίες σε διμερές ή πολυμερές επίπεδο ιδιαίτερα στα Βαλκάνια και τη Ν.Α. Μεσόγειο.

Δεύτερον: Πρωτοβουλίες με τους εταίρους και συμμάχους μας, όπου μπορούμε να έχουμε κοινά συμφέροντα δράσης ή συντονισμού.

Τρίτον: Ζωντανή παρουσία στους οργανισμούς στους οποίους μετέχουμε με θέσεις, συνέπεια, συνέχεια, με επιχειρήματα που συντάσσουν δίπλα μας όλο και περισσότερες δυνάμεις.

Τέταρτον: Διεκδίκηση στις κάθε είδους διαπραγματεύσεις θεσμών, εγγυήσεων, μέτρων που εξυπηρετούν ευρύτερα συμφέροντα και συγχρόνως διασφαλίζουν ή προωθούν τα δικά μας.

Πέμπτον: Εμμονή και άσκηση σταθερής πίεσης για μία διεθνή κοινωνία που βασίζεται, λειτουργεί και σέβεται τους κανόνες του διεθνούς δικαίου.

Έκτον: Ανάπτυξη πολιτικών σε όλα τα επίπεδα που ενισχύουν την

Ν'αναπτύξουμε μία πολιτική δράσης, δημιουργικότητας, πρωτοβουλιών σε χώρους προκλήσεων και ευκαιριών.

*Οι προγραμματικές δεσμεύσεις της Κυβέρνησης για την εξωτερική πολιτική της χώρας:Εισήγηση του πρωθυπουργού και προέδρου του ΠΑΣΟΚ Κώστα Σημίτη στο Ζάππειο Μέγαρο (Αθήνα 11 Σεπτεμβρίου 1996)

αποτρεπτική ικανότητα της Ελλάδας απέναντι σε εξωτερικές επιβουλές, με έμφαση στην αμυντική πολιτική, αλλά και στην οικονομική ανάπτυξη, σε πολιτικές ενίσχυσης της κοινωνίας και της πολιτισμικής μας δημιουργικότητας.

Στην εξαετία που πέρασε η ΝΔ άλλοτε ως κυβέρνηση, άλλοτε ως αξιωματική αντιπολίτευση δεν μπόρεσε να διαμορφώσει στρατηγική.
Στην κυβερνητική της τριετία έχασε ευκαιρίες, αυτοακύρωσε την πολιτική της με την δίγλωσση τακτική που ακολούθησε στην γιουγκοσλαβική κρίση, διεύρυνε τα μέτωπα αντιπαράθεσης. Προκάλεσε σύγχυση στο εσωτερικό και αναξιοπιστία στο εξωτερικό. Οδηγηθήκαμε να μας αντιμετωπίζουν ως μέρος του προβλήματος, αντί να είμαστε ο καταλύτης μιας δημιουργικής πολιτικής στην ευρύτερη περιοχή.
Φεύγοντας από την κυβέρνηση η Ν.Δ, μας άφησε τετελεσμένα γεγονότα και την Ελλάδα απομονωμένη στη γωνία.
Ως αξιωματική αντιπολίτευση κινείται και πάλι χωρίς στρατηγική. Επιδιώκει τη στιγμιαία δημιουργία εντυπώσεων, κυνηγάει το βραχυπρόθεσμο κομματικό όφελος. Αδιαφορεί για τις συνέπειες.
Παράδειγμα :
Η Τουρκία είναι γνωστό ότι έχει μία πάγια επεκτατική πολιτική που ανάλογα με τις συγκυρίες κλιμακώνει την έντασή της. Η συνταγή της ΝΔ φαίνεται απλή : Περαιτέρω κλιμάκωση της έντασης και όπου πάει.
Είναι μιά συνταγή που οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις.
Είναι συνταγή επικίνδυνη.
Η όλη της πορεία μέχρι σήμερα είναι γεμάτη αντιφάσεις, στην καλύτερη περίπτωση είναι μία πολιτική χωρίς πνοή.
Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ανέτρεψε βήμα-βήμα αυτήν την κατάσταση, έβαλε την εξωτερική μας πολιτική σε νέα τροχιά.
Υπενθυμίζω απλά το ξεκίνημα της δικής μας τριετίας με τη δημιουργική Ελληνική Προεδρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την ενδιάμεση συμφωνία με τα Σκόπια και τη βελτίωση των σχέσεων με την Αλβανία, την αντιμετώπιση της κρίσης στα Ίμια και την άμεση κινητοποίηση όλων των διεθνών ερεισμάτων μας, μέχρι την πρόσφατη πρωτοβουλία μας για τη συμφωνία της Βουλιαγμένης Μιλόσεβιτς - Τούντσμαν.

Στο δρόμο προς το 2000 έχουμε μια απειλή :
-Την Τουρκική επιθετικότητα σε Αιγαίο, Θράκη και Κύπρο.

Έχουμε δύο προκλήσεις :
-Τη ρευστότητα αλλά και τις προοπτικές στα Βαλκάνια και τη Ν.Α. Μεσόγειο.
-Τη μεγάλη αναμόρφωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το κρίσιμο ερώτημα : Τι επιδιώκουμε ως χώρα ;

Πρώτον.
Από την ίδρυση του ΠΑΣΟΚ μέχρι σήμερα ήταν και θα είναι θεμέλιο της εξωτερικής μας πολιτικής η εθνική ανεξαρτησία, η εδαφική ακεραιότητα της χώρας και η θωράκιση του Ελληνισμού.
Εξακολουθούμε ν'αντιμετωπίζουμε τον τουρκικό επεκτατισμό ως κύρια απειλή.
Για πρώτη φορά στη μεταπολιτευτική ιστορία μας παρουσιάζεται μια στροφή των συμμάχων και εταίρων μας από τη στάση της τήρησης ίσων αποστάσεων ανάμεσα σε μας και στην Τουρκία, στην υιοθέτηση των θέσεών μας. Η υποστήριξη όλων στο αίτημά μας για παραπομπή του θέματος των βραχονησίδων στο Διεθνές Δικαστήριο, αλλά και η σκληρή στάση την οποία αντιμετώπισε η Τουρκία, μετά από τα πρόσφατα γεγονότα στην Κύπρο, καταδεικνύουν τη στροφή που έχει επέλθει.
Αυτό είναι το αποτέλεσμα μιας πολιτικής που συνδυάζει τη διπλωματική εγρήγορση με την αποτρεπτική ικανότητα, τη σύνεση με την αποφασιστικότητα, τα σωστά επιχειρήματα, τη διαρκή παρουσία.
Θα συνεχίσουμε.
Το Κυπριακό είναι για μας πρόβλημα

πρώτης προτεραιότητας.
Πρόβλημα διεθνές, εισβολής και κατοχής ανεξάρτητου κράτους από την Τουρκία.
Σε στενή συνεργασία με την Κυπριακή Κυβέρνηση, θα εξακολουθήσουμε τις ενέργειες για ειρηνική, δίκαιη και βιώσιμη λύση του στη βάση των αποφάσεων του ΟΗΕ. Παράλληλα θα συνεχίσουμε να προωθούμε αποφασιστικά την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. με τις διαπραγματεύσεις που θα αρχίσουν έξι μήνες μετά το πέρας της Διακυβερνητικής.

Το Κυπριακό είναι για μας πρόβλημα πρώτης προτεραιότητας.

Δεύτερον.
Για πρώτη φορά έχουμε μια ολοκληρωμένη στρατηγική για τα Βαλκάνια αλλά και τη Ν.Α. Μεσόγειο μέσα από την οποία η Ελλάδα θα αναδειχθεί σε παράγοντα ειρήνης, ασφάλειας, ανάπτυξης και ευημερίας στη μείζονα περιοχή.
Έχει δρομολογηθεί μια ολόκληρη δέσμη ενεργειών σε πολιτικό, θεσμικό και οικονομικό επίπεδο και στον άμεσο προγραμματισμό μας βρίσκονται συναντήσεις στις περισσότερες βαλκανικές χώρες αλλά και στη Μόσχα καθώς και σε άλλες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης καθώς και της Νοτιοανατολικής Μεσογείου.

Ο πολιτικός άξονας για τα Βαλκάνια περιλαμβάνει πρόταση πολιτικής συνεργασίας σε ένα ολοκληρωμένο "Πακέτο Ασφάλειας, Φιλίας και Ισότιμης Συνεργασίας".

Ο πολιτικός άξονας για τα Βαλκάνια περιλαμβάνει πρόταση πολιτικής συνεργασίας σε ένα ολοκληρωμένο "Πακέτο Ασφάλειας, Φιλίας και Ισότιμης Συνεργασίας". Κεντρικά του στοιχεία είναι :
- Σταθερή θέση της Ελλάδας για υποστήριξη των διαφόρων αιτημάτων των χωρών αυτών απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Καθιέρωση τακτικών επαφών και συνεργασίας των Υπουργείων Αμύνης των Βαλκανικών Χωρών.
- Συντονισμός των υπηρεσιών με τις γειτονικές χώρες για την αντιμετώπιση του οργανωμένου διεθνούς εγκλήματος, του λαθρεμπορίου και της λαθρομετανάστευσης.
- Υποβοήθηση της σύνδεσης και συνεργασίας των Βαλκανικών Χωρών με τις Μεσογειακές Χώρες.

Ο Θεσμικός Άξονας περιλαμβάνει τη συνεργασία και συνεισφορά της χώρας μας για το δημοκρατικό εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών.
Ο άξονας οικονομικής συνεργασίας περιλαμβάνει την προώθηση διμερούς και πολυμερούς διαλόγου με τα Βαλκανικά Κράτη για τη δυνατότητα δημιουργίας ενός πιο συνεκτικού Οικονομικού Χώρου Συνεργασίας στα Βαλκάνια, που θα λειτουργούσε σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση και θα περιελάμβανε όλες τις Βαλκανικές Χώρες με ευδιάκριτη ενταξιακή προοπτική.
Ειδικότερες δράσεις προβλέπονται για υποδομές, ενέργεια και περιβάλλον, επικοινωνίες, μεταφορές, επενδύσεις, επενδυτική συνεργασία, προσέλκυση ξένων στρατηγικών επενδύσεων στην Ελλάδα και τις άλλες χώρες, τον τουρισμό, καθώς και για την κινητοποίηση των Ελλήνων της Διασποράς για όλους τους παραπάνω στόχους.
Πρόκειται για μια πολιτική που μπορεί ν'αλλάξει ριζικά την ιστορία των Βαλκανίων, το ρόλο της Ελλάδας, την ακτινοβολία της και τη δημιουργικότητά της πέραν από τα σύνορα.

Τρίτον.
Για πρώτη φορά έχουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση μια συγκυρία τεσσάρων μεγάλων διαπραγματεύσεων που τα αποτελέσματά τους θα επηρεάσουν αποφασιστικά τη θέση και το ρόλο της Ελλάδας στην Ευρώπη και τα Βαλκάνια, τις προοπτικές ανάπτυξης της Ελλάδας, την αυριανή ευημερία των πολιτών της.
Οι διαπραγματεύσεις αυτές αφορούν:
- Τη Διακυβερνητική Διάσκεψη για την αναμόρφωση της Ένωσης.
- Τη Νέα Διεύρυνση της Ένωσης με την Κύπρο και τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.
- Την αναμόρφωση των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού.
- Τη μετάβαση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ευρώπης που θα

Αν αποτύχουμε θα διακυβεύσουμε όσα οικοδομήσαμε τόσα χρόνια, θα περιθωριοποιηθούμε με κρίσιμες επιπτώσεις στα εθνικά μας ζητήματα.

Για πρώτη φορά επιδιώκουμε μία συντονισμένη δέσμη πολιτικών αποτροπής κάθε είδους επιβουλής κατά της πατρίδας μας.

ανοίξει μια νέα περίοδο οικονομικής ανάπτυξης, απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας.
Αν αποτύχουμε θα διακυβεύσουμε όσα οικοδομήσαμε τόσα χρόνια, θα περιθωριοποιηθούμε με κρίσιμες επιπτώσεις στα εθνικά μας ζητήματα.
Εμείς προχωρούμε στις διαπραγματεύσεις αυτές με επιχειρήματα και ισχυρές θέσεις, με τις καλύτερες δυνατές συμμαχίες που είχε ποτέ η Ελλάδα στον Ευρωπαϊκό χώρο. Θα έχουμε σκληρές διαπραγματεύσεις αλλά θα πετύχουμε.

Τέταρτον.
Για πρώτη φορά αξιοποιούμε τα ερείσματά μας στον Ελληνισμό της Διασποράς. Το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού που δημιουργήσαμε παίρνει πρωτοβουλίες, γίνεται δύναμη.
Πέμπτον.
Για πρώτη φορά επιδιώκουμε μία συντονισμένη δέσμη πολιτικών αποτροπής κάθε είδους επιβουλής κατά της πατρίδας μας.
Κεντρικός άξονας της αμυντικής μας στρατηγικής είναι η αποτρεπτική μας ικανότητα απέναντι στην Τουρκική απειλή.
Πρωτεύον δυναμικό στοιχείο της αποτρεπτικής μας ικανότητας συνιστούν οι ένοπλες δυνάμεις της χώρας. Στόχος προτεραιότητας η ποιοτική αναβάθμιση των Ε.Δ. με επίκεντρο το ανθρώπινο δυναμικό, το ενιαίο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού εξοπλισμών 1996 -2000, η Παλλαϊκή άμυνα στις παραμεθόριες περιοχές.
Αποτροπή δε σημαίνει μόνο οπλικά συστήματα, σημαίνει την ύπαρξη μιας ισχυρής οικονομίας, μιας κοινωνίας με αξίες και συνοχή, ενός πολιτισμού που εμπνέει και εξυψώνει. Δουλεύουμε με επίγνωση και σε αυτήν την κατεύθυνση.
Έχουμε ήδη ξεκινήσει τη στρατηγική για μία Ελλάδα ισχυρή, με δική της φωνή, σεβαστή σε φίλους και αντιπάλους. Μία Ελλάδα που ανήκει στους Έλληνες και συμμετέχει δημιουργικά στο σύγχρονο κόσμο.
Θα πρέπει να επιλέξουμε αν θέλουμε αυτήν την Ελλάδα ή την Ελλάδα των λεκτικών εξάρσεων, της απουσίας, των αντιφάσεων και της αμηχανίας της ΝΔ.
Η ευθύνη είναι όλων μας.

Η ευθύνη μας για μια συνολική πολιτική στα Βαλκάνια*

Η σημερινή Διάσκεψη για τα Βαλκάνια, που οργάνωσε το Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα, είναι ιδιαίτερα σημαντική γιατί έρχεται σε μία κρίσιμη περίοδο για τις εξελίξεις στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Οι προσπάθειες στις γειτονικές μας χώρες να εγκαθιδρυθεί η οικονομία της αγοράς, ώστε να επιταχυνθεί η προσέγγιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και να εμπεδωθεί ένα σύγχρονο δημοκρατικό πολιτικό σύστημα, η προσπάθεια δημιουργίας μιας νέας κοινωνικοοικονομικής οργάνωσης, περνάει από τη δύσκολη φάση μιας μεταβατικής περιόδου. Οι εξελίξεις είναι από χώρα σε χώρα διαφορετικές και ιδιαίτερα προβλήματα παρουσιάζονται σε κάθε περιοχή. Αν δεν προσέξουμε υπάρχει κίνδυνος μιας αδιέξοδης πορείας προς μια γενικευμένη κρίση.

Οι εξελίξεις είναι από χώρα σε χώρα διαφορετικές και ιδιαίτερα προβλήματα παρουσιάζονται σε κάθε περιοχή.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει ακόμη μια ολοκληρωμένη πολιτική, που θα στηρίξει αποτελεσματικά αυτές τις χώρες. Τα κατά καιρούς ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα ζητήματα που αναφύονται στα Βαλκάνια, για την αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων καθώς και η γενική κατεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για διεύρυνση προς Ανατολάς είναι σωστές αλλά δεν αρκούν. Όπως και η άμεση αντίδραση της Ένωσης στην πρόσφατη κρίση στην Αλβανία ήταν σωστή, αλλά δεν αρκεί.

Γίνεται κατανοητό, ότι στις προτεραιότητες πολλών εταίρων μας στην Ευρωπαϊκή 'Ενωση προτάσσονται άλλα ζητήματα.

Η υπέρβαση των δυσχερειών για την ολοκλήρωση της ΟΝΕ, η διαπραγμάτευση στη Διακυβερνητική για την αναμόρφωση των συνθηκών της Ένωσης, η οικονομική πλευρά των προβλημάτων της Διεύρυνσης, ο μετασχηματισμός του ΝΑΤΟ. Όμως, οι χώρες των Βαλκανίων είναι τμήμα της Ευρώπης, τα προβλήματά τους τμήμα της σημερινής Ευρωπαϊκής πραγματικότητας. Ανάλογη πρέπει να είναι και η προσέγγισή μας.

Η Ελλάδα έχει κινητοποιηθεί τόσο σε διμερές επίπεδο, όσο και στα όργανα των διεθνών οργανισμών στα οποία μετέχει και ιδιαίτερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για μια άμεση αντιμετώπιση της κρίσης, αλλά και για τη διαμόρφωση μεσομακροπρόθεσμων πολιτικών υπέρβασης της κρίσης.

Στις 24 Φεβρουαρίου 1997 θέσαμε στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης το θέμα της αναγκαιότητας μιας κοινοτικής πρωτοβουλίας στήριξης των Βαλκανικών χωρών.

Η θέση της Ελλάδας στο Συμβούλιο ήταν ότι, αντιμέτωποι με μια εξελισσόμενη κρίση δεν είναι η ώρα για απόδοση ευθυνών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ευρίσκεται μπροστά στο δίλημμα : άμεση ενεργοποίηση ή ανοχή μπροστά σε μία πορεία αποσταθεροποίησης.

Για να αποτραπεί αυτό θα έπρεπε η Ένωση να προχωρήσει στη χορήγηση ανθρωπιστικής βοήθειας εκεί όπου υπάρχει τέτοια ανάγκη, αλλά και τεχνικής υποστήριξης και οικονομικής βοήθειας.

Το κοινωνικό κόστος που συνεπάγονται οι μεταρρυθμίσεις είναι εξαιρετικά δύσκολο να το άρει οιαδήποτε κυβέρνηση χωρίς την

*Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα
Διάσκεψη για τα Βαλκάνια 1997
Ομιλία Πρωθυπουργού Κ.Σημίτη

αναγκαία συνοδευτική αρωγή της διεθνούς κοινότητας.
Παράλληλα με την πρόταση για έκτακτη βοήθεια, η Ελλάδα έχει προτείνει τη σύγκλιση Υπουργικής Διάσκεψης στα πλαίσια της πρωτοβουλίας Royaumont ή άλλου ευρύτερου οργάνου. Στόχος της πρότασης αυτής είναι να δώσει ένα ισχυρό πολιτικό μήνυμα στους λαούς της περιοχής για το ειλικρινές και έμπρακτο ενδιαφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δύσης για τις εξελίξεις.
Από την πλευρά της η Ελλάδα, μέσα στα στενά οικονομικά πλαίσια που διαθέτει, κάνει ό,τι μπορεί για να βοήθησει τις γείτονες χώρες της για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα. Η κυβέρνηση, η τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά και μη κυβερνητικοί οργανισμοί από τις αρχές του 1997 έχουν δραστηριοποιηθεί στην αποστολή επισιτιστικής και φαρμακευτικής βοήθειας προς τη Βουλγαρία και την Αλβανία. Για παράδειγμα η Ελληνική βοήθεια σε σιτηρά, αξίας 6 εκατ. ECU, για την κάλυψη του επισιτιστικού ελλείμματος συνολικού ύψους 100 χιλιάδων τόνων, ήταν η πρώτη που έφθασε στη Βουλγαρία. Θα συνεχίσουμε με κάθε τρόπο την προσπάθεια στήριξης.
Στην πρόσφατη κρίση στην Αλβανία προσπαθήσαμε και εξακολουθούμε να επιδιώκουμε είτε με απευθείας πρωτοβουλίες με τις πολιτικές δυνάμεις της Αλβανίας είτε στα πλαίσια των διεθνών οργανισμών που μετέχουμε, να συμβάλλουμε στην αναζήτηση της καλύτερης δυνατής λύσης για την υπέρβαση της κρίσης.
Όμως ούτε οι διμερείς πρωτοβουλίες αρκούν ούτε η αντίδραση των διεθνών οργανισμών, όταν έρχονται εκ των υστέρων να αντιμετωπίσουν τη ροή των έκτακτων εξελίξεων.
Θα ήθελα να αναδείξω τρία κρίσιμα ερωτήματα :

Πρώτο ερώτημα : Γιατί απαιτείται ιδιαίτερη κινητοποίηση και δράση για τα Βαλκάνια ;
Οι χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης με τον καταμερισμό εργασίας που ίσχυε στο προηγούμενο καθεστώς, βρέθηκαν να έχουν τη μικρότερη και χαλαρότερη διαπλοκή τους με τη διεθνή οικονομία. Επιπλέον, η γεωγραφική θέση των χωρών αυτών συνεπάγεται αυξημένες απαιτήσεις στα δίκτυα υποδομών, στις μεταφορές, στις τηλεπικοινωνίες, στην ενέργεια. Έτσι οι εσωτερικές οικονομικές και θεσμικές δομές απαιτούσαν μεγαλύτερες προσαρμογές από άλλες χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Οι μεταρρυθμίσεις έπρεπε να διανύσουν μεγαλύτερη απόσταση. Συγχρόνως, το μακροοικονομικό περιβάλλον ήταν πιο εύθραυστο. Αποτέλεσμα ήταν η αρχική ορμή των μεταρρυθμίσεων στις γείτονες χώρες να ανακοπεί και να αντιμετωπίζονται έντονα προβλήματα αποσταθεροποίησης στην οικονομία με παράλληλα κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα.
Πρώτη προτεραιότητα έχει συνεπώς η συνέχιση και επιτάχυνση των οικονομικών και θεσμικών μεταρρυθμίσεων στις χώρες αυτές. Μόνον έτσι θα μπορέσουν να μη μείνουν μόνιμα πίσω από τις άλλες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Πρώτη προτεραιότητα έχει συνεπώς η συνέχιση και επιτάχυνση των οικονομικών και θεσμικών μεταρρυθμίσεων στις χώρες αυτές.

Δεύτερο ερώτημα : Γίνεται λόγος για συνδρομή, για βοήθεια.
Ποιό το αναγκαίο περιεχόμενό της ;
Το άμεσο ζητούμενο είναι η παροχή έκτακτης βοήθειας, έτσι ώστε να βοηθηθεί η οικονομική σταθεροποίηση και να εδραιωθούν οι ελπιδοφόρες πολιτικές λύσεις, που έχουν ήδη δρομολογηθεί. Αυτό προϋποθέτει άμεση επισιτιστική, αλλά και οικονομική βοήθεια.
Συγχρόνως όμως, εξίσου σημαντική είναι η παροχή τεχνικής βοήθειας για την εγκαθίδρυση θεσμών, που εμβαθύνουν τη δημοκρατική λειτουργία της οικονομίας και κοινωνίας. Η ομαλή λειτουργία ενός σύγχρονου δημοκρατικού πολιτεύματος με τους αναγκαίους θεσμούς σε όλα τα επίπεδα άσκησης εξουσίας, η προστασία των πολιτικών αλλά και των οικονομικών ελευθεριών, η εμπέδωση του κράτους δικαίου και η οικοδόμηση μιας κοινωνίας των πολιτών, θα επιτρέψουν να αντιμετωπίζονται έγκαιρα τα κοινωνικά

προβλήματα. Επιπρόσθετα η εμπειρία δείχνει, ότι εκείνο που είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τη λειτουργία νέων κοινωνικοοικονομικών θεσμών είναι η ανάπτυξη της γνώσης, της πληροφόρησης νέων νοοτροπιών, το πολιτισμικό υπόβαθρο, το οποίο απαιτούν οι νέες λειτουργίες. Στη δημιουργία του πρέπει να βοηθήσουμε. Ταυτόχρονα, πρέπει να αποτραπεί η περιθωριοποίηση μεγάλων ομάδων του πληθυσμού. Ήδη πολλοί βλέπουν τη διαδικασία μετάβασης στην οικονομία της αγοράς και κατ΄ επέκταση προς την Ευρώπη, ως απειλές από τις οποίες ελάχιστα μπορούν να ελπίζουν. Το γεγονός αυτό ενέχει σοβαρότατους κινδύνους για την κοινωνική και πολιτική σταθερότητα. Οι χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης πρέπει να επανοικοδομήσουν το σύστημα κοινωνικής ασφάλειας, έτσι ώστε να πάρει τα χαρακτηριστικά ενός αποτελεσματικού και αυτοχρηματοδοτούμενου κοινωνικού ιστού ασφάλειας προσαρμοσμένου στην οικονομία της αγοράς. Η οικοδόμηση νέων βιώσιμων θεσμών, που ενσαρκώνουν την κοινωνική αλληλεγγύη, είναι μια από τις σπουδαιότερες επενδύσεις προς τη μακροπρόθεσμη κοινωνική και πολιτική σταθερότητα.

Η μεταχείριση των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης πρέπει να υπακούει σε ενιαίους κανόνες.

Τρίτο ερώτημα : Οι χώρες αυτές προσβλέπουν στην προσέγγιση τους ή και στην ένταξή τους στους διεθνείς οργανισμούς, που είναι η βάση της ευρωπαϊκής συνεργασίας. Πρέπει η κίνηση των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ να είναι ταυτόχρονη;
Η προοπτική ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί κύριο στόχο των Βαλκανικών χωρών και βασική ελπίδα της κοινωνίας τους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ως τελικός στόχος δίδει κατεύθυνση στις αναπτυξιακές προσπάθειες, παρέχει πρότυπα θεσμών, για το σύνολο της κοινωνικοοικονομικής οργάνωσης που επιδιώκουν. Στον πολιτικό τομέα, η πολιτική συνεργασία μεταξύ κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί βάση για ομαλές διεθνείς σχέσεις γενικότερα. Το σύστημα ασφαλείας στη μείζονα περιοχή πάσχει, η ειρήνη και η σταθερότητα είναι ακόμη εύθραυστα αγαθά. Το ΝΑΤΟ αποτελεί προοπτική διασφάλισης της ειρήνης.
Η διάψευση ή η επ΄αόριστον αναβολή της ένταξης κάποιας χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή το ΝΑΤΟ θα λειτουργεί διαρκώς αποσταθεροποιητικά στον οικονομικό, αλλά και στον πολιτικό και κοινωνικό τομέα. Θ΄ αποδυναμώνει τις προοπτικές μακροπρόθεσμης ειρήνης και σταθερότητας στην περιοχή.
Για το λόγο αυτό είναι στο άμεσο συμφέρον της διεθνούς κοινότητας ν΄αποτρέψει εξελίξεις, που θα δίνουν την εντύπωση ότι υπάρχουν a priori δύο ταχύτητες : μία υπέρ κάποιων χωρών που προτιμησιακά προωθούνται προς διαδικασίες στενότερης συνεργασίας και μία δεύτερη για άλλες που παραπέμπονται σ΄ένα αβέβαιο μέλλον. Η μεταχείριση των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης πρέπει να υπακούει σε ενιαίους κανόνες.

Η σύντομη περιγραφή της κατάστασης στα Βαλκάνια γεννά για όλους μας τρεις μείζονες ευθύνες :

Πρώτη ευθύνη : Πρέπει να προσπαθήσουμε και ιδιαίτερα το Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα να συνειδητοποιηθεί και αναβαθμισθεί στις πολιτικές προτεραιότητες όλων, η αναγκαιότητα μιας συνολικής πολιτικής για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Χρειάζεται κινητοποίηση και παρέμβαση γι΄αυτό το σκοπό, στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΝΑΤΟ, της ΔΕΕ, του ΟΑΣΕ στις Κυβερνήσεις των χωρών, που άμεσα ή έμμεσα επηρεάζουν τις γενικότερες εξελίξεις στην Ευρώπη, σε πολιτικά κόμματα και άλλους μη κυβερνητικούς φορείς. Πρέπει να αφυπνίσουμε την Ευρώπη ότι στη Βαλκανική υπάρχουν εστίες κρίσης και χρειάζεται η παρουσία μας.
Δεύτερη ευθύνη : Χρειάζεται ένα συνολικό σχέδιο δράσεων, διαθεσιμότητας πόρων και τεχνικής βοήθειας. Ένα πλαίσιο

δεσμεύσεων από όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές, για το πως θα προχωρήσουμε για να μετατρέψουμε τα Βαλκάνια της αστάθειας και αβεβαιότητας σε Βαλκάνια της ειρήνης, της δημοκρατίας της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της συνεργασίας.

Το σχέδιο αυτό, θα πρέπει να επιδιώκει πέντε αλληλένδετους στόχους :
1. Το ξεπέρασμα της σημερινής έκτακτης κατάστασης και οικονομικής κρίσης.
2. Τη μακροοικονομική σταθεροποίηση των χωρών αυτών.
3. Την επιτάχυνση των απαιτούμενων μεταρρυθμίσεων για την προσαρμογή στην οικονομία της αγοράς.
4. Τη στήριξη, μέσω τεχνικής βοήθειας και άλλης μορφής συνεργασιών, για την εμπέδωση θεσμών απαραίτητων για τη λειτουργία της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, αλλά και των θεσμών κοινωνικής αλληλεγγύης.
5. Την ισότιμη μεταχείριση και την ορατή πορεία όλων των βαλκανικών χωρών, που επιθυμούν να προσεγγίσουν ή να ενταχθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις δομές ασφάλειας του ΝΑΤΟ.

Τρίτη ευθύνη : Καμία πολιτική, κανένα σχέδιο συνολικό ή μερικό δε μπορεί να αναπτύξει το σύνολο των προσδοκώμενων ωφελημάτων για τις γείτονες χώρες, αν δεν εμπεδωθεί ένα ελάχιστο κλίμα πολιτικής σταθερότητας και εσωτερικής ασφάλειας, ένα ελάχιστο επίπεδο εκδημοκρατισμού και προσαρμογής των θεσμών, μία ελάχιστη κοινωνική συναίνεση για τους μείζονες και μακροπρόθεσμους στόχους που θέλουν να επιδιώξουν οι γείτονες χώρες.
Και εδώ το μεγαλύτερο μέρος της προσπάθειας, εκ των πραγμάτων, το φέρουν οι πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις στις γείτονες χώρες. Πρέπει να μας βοηθήσουν για να βοηθήσουμε.
Θεωρώ ότι αυτή η Διάσκεψη μπορεί να γίνει η απαρχή για τη χάραξη μιας ευρύτερης πολιτικής για την περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Χρειάζονται πρωτοβουλίες σ΄αυτήν την κατεύθυνση και οι σοσιαλιστές είναι κατ΄εξοχήν ευαίσθητοι και αλληλέγγυοι για μια τέτοια προοπτική.
Το Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα πιστεύω ότι μπορεί και πρέπει να σχεδιάσει τα επόμενα βήματα μιας πορείας που θα έχει για τελικό στόχο την ανάδειξη του ευρύτερου χώρου της Νοτιοανατολικής Ευρώπης σε χώρο ειρήνης, δημιουργίας, ευημερίας και συνεργασίας των λαών της.

Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες σας.

Χρειάζονται πρωτοβουλίες και οι σοσιαλιστές είναι κατ΄εξοχήν ευαίσθητοι και αλληλέγγυοι για μια τέτοια προοπτική.

Ισχυρή δύναμη αποτροπής*

Ο ελληνικός λαός μας έδωσε την εντολή να υλοποιήσουμε τους στόχους, που θα μας οδηγήσουν στη διασφάλιση και ολοκλήρωση του έργου μας.

Είμαι ιδιαίτερα ευτυχής που βρίσκομαι ανάμεσά σας και μου δίνεται έτσι η ευκαιρία να απευθύνω χαιρετισμό και να μιλήσω προς τα στελέχη εκείνα που επανδρώνουν δύο από τους μείζονες σχηματισμούς των Ενόπλων Δυνάμεών μας, την 1η Στρατιά και το Αρχηγείο Τακτικής Αεροπορίας.

Ζούμε σε μία περίοδο διεθνών ανακατατάξεων και σημαντικών εξελίξεων που συνοδεύονται συχνά με αβεβαιότητες και κινδύνους αλλά συγχρόνως και προκλήσεις, ευκαιρίες, νέες δυνατότητες.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες ο Ελληνικός λαός επέλεξε την πορεία για τη δημιουργία μιας σύγχρονης, μιας ισχυρής Ελλάδας, για την ισότιμη συμμετοχή της στην ευρωπαϊκή ενοποίηση. Για την ασφάλεια, με μια πολιτική ενεργούς προώθησης των εθνικών δικαίων, δικαιωμάτων και συμφερόντων. Επέλεξε την πορεία για την ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικής και δυναμικής οικονομίας, για ένα κοινωνικό κράτος, για τον εκσυγχρονισμό του κράτους και της διοίκησης.

Ο ελληνικός λαός μας έδωσε την εντολή να υλοποιήσουμε όλους αυτούς τους στόχους, που θα μας οδηγήσουν στη διασφάλιση και ολοκλήρωση του έργου μας :

- Για μια κοινωνία με πατριωτική συνείδηση.
- Για μια συνεκτική κοινωνία αλληλεγγύης.
- Για μια κοινωνία σκεπτόμενων ενεργών πολιτών που θα απελευθερώνει και θα αναδεικνύει τις ζωντανές και δημιουργικές δυνάμεις της χώρας.
- Για μια κοινωνιά της Παιδείας και του Πολιτισμού, της Ποιότητας της Ζωής, της κοινωνικής ευθύνης και της αξιοκρατίας.
- Για μια κοινωνία των ιδεών, των αξιών και των αρχών, που αποτελούν το βάθρο του δημοκρατικού σοσιαλισμού.

Η πολιτική της κυβέρνησης απαντά ταυτόχρονα στο στόχο της ευρωπαϊκής ενοποίησης, της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της ενεργού προώθησης των εθνικών δικαίων και συμφερόντων και της ανάληψης πρωταγωνιστικού ρόλου στα Βαλκάνια και την ευρύτερη περιοχή μας.

Η ισότιμη συμμετοχή της Ελλάδας στην ευρωπαϊκή ενοποίηση, ταυτίζεται με την επιτυχή πορεία της σύγκλισης, τόσο ως προς τα τυπικά όσο και ως προς τα ουσιαστικά κριτήρια. Έχω τονίσει επανειλημμένα, ότι η περιθωριοποίηση της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα είχε καταστροφικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Η επιτυχής ανταπόκρισή μας στη σύγκλιση δεν είναι ανάγκη που προκύπτει από εξωτερικό καταναγκασμό. Ακόμα και εάν δεν μετείχαμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ακόμα και εάν δεν υπήρχε το Μάαστριχτ, η πορεία της χώρας προς τη σύγκλιση θα ήταν επιβεβλημένη. Δεν πρόκειται για συνταγές των Βρυξελλών, που καλούμαστε να εφαρμόσουμε. Πρόκειται για μια εθνική στρατηγική, που καθιστά την Ελλάδα ανταγωνιστική στο νέο διεθνή καταμερισμό εργασίας, που διασφαλίζει την ανάπτυξη της οικονομίας, που δημιουργεί τις υγιείς προϋποθέσεις για την άσκηση ουσιαστικής κοινωνικής πολιτικής.

Έχω υπογραμμίσει ότι, με ανοιχτά τα εθνικά θέματα, η περιθωριοποίση της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα είχε επικίνδυνα αρνητικές επιπτώσεις στη συνολική θέση της χώρας. Θα μείωνε καίρια τη διπλωματική μας ισχύ, την ικανότητά μας να επηρεάζουμε, με πολιτικά μέσα, μείζονες εθνικής σημασίας εξελίξεις.

Οι κοσμογονικές αλλαγές που σημειώθηκαν και συνεχίζονται τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα μετά την κατάρρευση του ανατολικού μπλοκ και του διπολισμού, διαμόρφωσαν μια νέα κατάσταση πραγμάτων. Οι παραδοσιακές ισσορροπίες διαταράχθηκαν καίρια. Μπορεί η ανθρωπότητα να απαλλάχθηκε, προσωρινά, από τον τρόμο του πυρηνικού ολοκαυτώματος, αλλά νέοι κίνδυνοι

*Ομιλία του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη κατά την επισκεψή του στην 1η Στρατιά (Λάρισα, 1 Μαρτίου 1997)

Έχω τονίσει επανειλημμένα, ότι η περιθωριοποίηση της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα είχε καταστροφικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

εμφανίζονται στη θέση των παλαιών. Το παγκόσμιο σύστημα ασφαλείας βρίσκεται σε μια εμφανή ρευστότητα. Οι παλαιοί αυτοματισμοί του διπολισμού δεν αντικαταστάθηκαν από μια νέα διεθνή τάξη πραγμάτων, αλλά από μια διάχυτη αταξία. Νέες δυναμικές αναπτύσσονται, όπου όλοι αξιοποιούν συγκριτικά πλεονεκτήματα, επανασταθμίζουν συμφέροντα και ισορροπίες, μεγιστοποιούν τα οφέλη για τα εθνικά τους συμφέροντα. Μας περιβάλλει, από παντού, ένας κόσμος στον οποίο όλοι αναπτύσσουν δράσεις και πρωτοβουλίες με όλους.

Σ' αυτόν τον κόσμο δεν υπάρχουν περιθώρια για απομονωτισμούς, ούτε μπορεί να παίζει κανείς ατιμώρητα τη στρουθοκάμηλο. Σ'αυτή τη νέα πραγματικότητα μας ανήκει ενεργός ρόλος. Πρέπει να μπούμε δυναμικά στη διαμόρφωση ευνοϊκών συμμάχων και ευνοϊκού πλαισίου σχέσεων για τη χώρα. Βασικός άξονας, κεντρικός και ανυποχώρητος στόχος της πολιτικής μας είναι η ισότιμη συμμετοχή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ενοποίηση. Η ισότιμη και εποικοδομητική συμμετοχή μας σε κάθε διαπραγμάτευση, που διαμορφώνει τη νέα πραγματικότητα στην Ευρώπη.

Ειδικότερα, στόχος μας είναι η διαμόρφωση ενιαίας εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θα έχει ως αποτέλεσμα την εμπέδωση μιας βιώσιμης και ουσιαστικής πραγματικότητας ασφάλειας, ειρήνης και συνεργασίας στην ευρύτερη περιοχή. Τον ίδιο στόχο επιδιώκουμε και στα πλαίσια του ΝΑΤΟ και της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει κατορθώσει μέχρι σήμερα να αναπτύξει μία Κοινή Εξωτερική Πολιτική. Το έλλειμα αυτό είναι εμφανές. Η αδυναμία της Ευρώπης να παρέμβει αποτελεσματικά στην πρόσφατη κρίση στη Γιουγκοσλαβία, στη Μέση Ανατολή αλλά και όσον αφορά σε δικά μας ζητήματα όπως οι Ελληνο-Τουρκικές σχέσεις και το Κυπριακό υπογραμμίζουν την ανάγκη η Ευρωπαϊκή Ένωση να αναπτύξει μιία δική της συνεκτική εξωτερική πολιτική.

Η Ελλάδα υποστηρίζει την ανάγκη μιας τέτοιας πολιτικής και με υπόμνημά της πρότεινε μία σειρά από ιδέες για να ενισχυθεί ο διεθνής ρόλος της Ένωσης. Μεταξύ των προτάσεων που υποβάλλαμε είναι και "η προστασία του απαραβίαστου της εδαφικής ακεραιότητας και των συνόρων της Ένωσης" η κατοχύρωση των αρχών της ειρηνικής διευθέτησης των διαφορών, του σεβασμού του διεθνούς δικαίου και της πολιτικής αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών της. Τις ιδέες αυτές προωθούμε σε όλα τα επίπεδα, σε κάθε συνάντηση, σε κάθε διαπραγμάτευση με τους εταίρους μας.

Η Ελλάδα μαζί με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες υποστηρίζει την ανάπτυξη κοινής αμυντικής πολιτικής και τη στενή σύνδεση της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) με τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύγκλιση απόψεων διαπιστώνεται στον τομέα της ασφάλειας σχετικά με τις δυνατότητες παρεμβάσεων ανθρωπιστικού χαρακτήρα ή σε περιπτώσεις τοπικών αναφλέξεων ή κρίσεων. Χρειάζεται, ωστόσο, να ερευνήσουμε και άλλες δυνατότητες.

Η ειρήνη και η ασφάλεια δεν είναι μόνο θέμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και του ΝΑΤΟ. Θα πρέπει γι'αυτό η συνολική μας πολιτική για την ασφάλεια να συμπεριλάβει τους σχεδιασμούς μας και τις αποφάσεις μας σε σχέση με τον αυριανό ρόλο του.

Η εξάλειψη των παραδοσιακών διαχωριστικών γραμμών του ψυχρού πολέμου ανέσυρε άλλες, εξίσου επικίνδυνες, ανέδειξε νέα προβλήματα και προκλήσεις. Το ΝΑΤΟ βρίσκεται σε μια σημαντική καμπή μετεξέλιξης και επαναπροσδιορισμού του ρόλου του. Τα κρίσιμα ζητήματα : η σχεδιαζόμενη διεύρυνση της Συμμαχίας, η ανάληψη αποστολών εκτός του παραδοσιακού πλαισίου συλλογικής άμυνας, η εσωτερική αναδιάρθρωση των στρατιωτικών δομών, η συλλογική προσέγγιση με τη Ρωσία και η ενεργότερη εμπλοκή της στην ευρωπαϊκή ασφάλεια.

Διατρέχουμε μία περίοδο, όπου, όσο ποτέ άλλοτε, πάγιες αξίες, εθνικοί στόχοι,

Το ΝΑΤΟ βρίσκεται σε μια σημαντική καμπή μετεξέλιξης και επαναπροσδιορισμού του ρόλου του.

πολιτικές διεθνών οργανισμών, εθνικά και πολυεθνικά οικονομικά συμφέροντα, οι δυναμικές της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, συγκλίνουν σ'ένα κοινό παρανομαστή. Στην ειρήνη και τη σταθερότητα, ως προϋπόθεση επίτευξης και μεγιστοποίησης των ωφελημάτων τους για τους λαούς τους Ευρώπης. Ιδιαίτερα στην Ανατολική Ευρώπη, τα Βαλκάνια , την Ανατολική Μεσόγειο.
Πρέπει, γι'αυτό, να δούμε πώς μπορούμε να συναρθρώσουμε μια συνολική πολιτική, που θα έχει ως στόχο την πολιτική της ειρήνης, της ασφάλειας και της σταθερότητας στην ευρύτερη περιοχή, στη βάση των κανόνων του διεθνούς δικαίου και με περαιτέρω ενίσχυση των δικαιοδοτικών του οργάνων.
Η Ελλάδα έχει αντιμετωπίσει θετικά την διαδικασία της διεύρυνσης του ΝΑΤΟ, την οποία θα επιθυμούσε να δει να κατευθύνεται και προς το χώρο των Βαλκανίων. Στο πλαίσιο αυτό, υποστηρίζουμε την ενίσχυση του πολιτικού διαλόγου και της στρατιωτικής συνεργασίας με τις χώρες - εταίρους " Σύμπραξης για την Ειρήνη", αναγνωρίζοντας συγχρόνως το ιδιαίτερο ειδικό βάρος της Ρωσίας, αλλά και της Ουκρανίας, για τα ευρωπαϊκά θέματα ασφαλείας, αποβλέποντας στη σύναψη ειδικών σχέσεων με τις δύο αυτές χωρές.
Η εμπειρία των υπό νατοϊκή διοίκηση επιχειρήσεων IFOR / SFOR στην πρώην Γιουγκοσλαβία, στην οποία η χώρα μας συμμετέχει ενεργά με την υποστήριξη των μεταφορών, καθώς και τη διάθεση αεροπορικών και ναυτικών μέσων, κρίνεται θετική και έδωσε τη δυνατότητα προσέγγισης και πρακτικής συνεργασίας των δυνάμεων των πρώην αντιπάλων συνασπισμών σε κοινή, διεθνή, ειρηνευτική αποστολή. Ταυτόχρονα, άνοιξε νεόυς ορίζοντες για τις επιχειρησιακές δυνατότητες του ΝΑΤΟ, πέραν της παραδοσιακής αποστολής του, στο πλαίσιο των αποφάσεων του ΟΗΕ και Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ).
Σε εξέλιξη βρίσκεται η διαδικασία των εσωτερικών προσαρμογών των δομών της Συμμαχίας, ώστε να ανταποκριθεί στις νέες συνθήκες, λαμβάνοντας υπόψη επιχειρησιακά και πολιτικά κριτήρια. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής αποσκοπούμε στην υιοθέτηση ρυθμίσεων που θα εξασφαλίσουν πλήρως την ισότιμη συμμετοχή μας στον τομέα αυτό. Οι νέοι θεσμοί, όπως το CJTF, η ανδιάρθρωση των δομών διοικήσεως και η συνεργασία με τη ΔΕΕ, αποβλέπουν στην ευελιξία και αποτελεσματικότητα του νέου ΝΑΤΟ.
Η Ελλάδα, συμμετέχει ενεργά και σε όλα τα επίπεδα στην επεξεργασία των θέσεων αυτών, αποσκοπώντας στην πλήρη συμμετοχή της στην υπό μετεξέλιξη Συμμαχία, η οποία αποβλέπει πλέον στην εμπέδωση ενός νέου δόγματος δράσης και στην αντιμετώπιση της αστάθειας των διαφαινομένων νέων εστιών έντασης που είναι δυνατόν να απειλήσουν την ασφάλεια των κρατών - μελών.

ΝΑΤΟ, ΔΕΕ και Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας της Ένωσης (ΚΕΠΠΑ) πρέπει να δώσουν συνολικά μια πειστική απάντηση για την ασφάλεια και την ειρήνη μέσα κι έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι διαπραγματεύσεις θα είναι σκληρές. Αν δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις να γίνουν οι θέσεις μας σεβαστές, θα πετύχουμε.
Παράλληλα προς αυτούς τους στόχους :
- Αναλάβαμε ήδη πρωτοβουλίες στα Βαλκάνια και τη Νοτιοανατολική Μεσόγειο.
- Αναλάβαμε ήδη και προχωρούμε πρωτοβουλίες με τους εταίρους και συμμάχους μας, όπως ανακύπτουν περιοχές με κοινά συμφέροντα δράσης ή συντονισμού.
- 'Εχουμε παρουσία στους διεθνείς οργανισμούς με θέσεις, με συνέχεια δράσεων, που συντάσσουν δίπλα μας όλο και περισσότερες δυνάμεις.
- Εμμένουμε σε ένα σύστημα διεθνών σχέσεων που βασίζεται, λειτουργεί και σέβεται τους κανόνες του διεθνούς δικαίου.
- Αναπτύσσουμε πολιτικές, που ενισχύουν την αποτρεπτική ικανότητα της Ελλάδας

απέναντι σε εξωτερικές επιβουλές, με έμφαση στην αμυντική πολιτική, στην οικονομική ισχύ και στην ενίσχυση των κοινωνικών θεσμών και της πολιτιστικής δημιουργικότητας, ώστε να αναβαθμίζεται σε όλα τα επίπεδα, η διεθνής θέση της χώρας.
- Μετέχουμε ενεργά στη διαμόρφωση του νέου ρόλου και της δομής του ΝΑΤΟ. Ειδικότερα για τα Βαλκάνια έχουμε για πρώτη φορά, μια ολοκληρωμένη στρατηγική μέσα από την οποία η Ελλάδα αναδεικνύεται σε παράγοντα ειρήνης, σταθερότητας, ανάπτυξης και ευημερίας στη μείζονα περιοχή.

Η στρατηγική αυτή περιλαμβάνει :
- Την πρόταση πολιτικής συνεργασίας σε ένα ολοκληρωμένο "Πακέτο Ασφάλειας, Φιλίας και Ισότιμης Συνεργασίας". Τη στήριξή τους στην προσπάθειά τους να προσεγγίσουν την Ευρώπη, να ενταχθούν στους ευρωπαϊκούς οργανισμούς.
- Τη συνεργασία και συνεισφορά της χώρας μας για το δημοκρατικό εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών στις βαλκανικές χώρες.
- Την προώθηση διμερούς και πολυμερούς διαλόγου, για τη δημιουργία ενός πιο συνεκτικού Οικονομικού Χώρου Συνεργασίας, που θα λειτουργούσε σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση.
Συγχρόνως, την ανάληψη πρωτοβουλιών στον ιδιωτικό τομέα και τη σύσφιξη των οικονομικών σχέσεων της χώρας μας με τις γείτονες φίλες χώρες.
Βρισκόμαστε σε μια πλήρη ανάπτυξη βελτίωσης των σχέσεων με όλες τις Βαλκανικές χώρες παρά τις αντικειμενικές δυσχέρειες εκεί που υπάρχουν και που συνδέονται αλλού με την πολιτική ρευστότητα και αλλού με την οικονομική πραγματικότητα των γειτόνων μας.
Ενώ η χώρα μετέχει στην πρόκληση της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης, ενώ διευρύνει τις προοπτικές της στα Βαλκάνια και τη Νοτιοανατολική Μεσόγειο, αντιμετωπίζει ταυτόχρονα την τουρκική επιθετικότητα στο Αιγαίο και την Κύπρο. Είμαστε η μόνη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αντιμετωπίζει μια απροσχημάτιστη απειλή στα εθνικά κυριαρχικά της δικαιώματα και στην εδαφική ακεραιότητά της.
Η Τουρκία έχει μεταβληθεί στο μεγαλύτερο παράγοντα αποσταθεροποίησης στο Αιγαίο, τα Βαλκάνια, την Ανατολική Μεσόγειο, τον Καύκασο και τη Μέση Ανατολή. Τα ανιστόρητα οράματα της αναβίωσης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας είναι η εφεύρεση του τουρκικού κατεστημένου για να εκτονώσει τα οξυμένα εσωτερικά προβλήματα της γείτονος χώρας και να αποκτήσει αυξημένο ρόλο στην περιοχή, με όλες τις δυνάμεις. Έχουμε αναλάβει συστηματική εκστρατεία ενημέρωσης σε διεθνές επίπεδο, ώστε να κατανοηθεί, ότι δεν υπάρχουν διμερείς διαφορές, όπως ισχυρίζεται η Άγκυρα, αλλά μια ωμή προσπάθεια αναθεώρησης των διεθνών συνθηκών, που προσδιορίζουν το status quo όλης της περιοχής. Η σημερινή τουρκική πολιτική δεν είναι επικίνδυνη μόνο για την Ελλάδα, αλλά για όλη την ασφάλεια και την ισορροπία της Ανατολικής Μεσογείου. Και αυτό αρχίζει να γίνεται κατανοητό σε όλο και περισσότερες χώρες.

Ποιές είναι οι θέσεις μας :
Το καθεστώς στο Αιγαίο είναι απολύτως σαφές. Το προσδιορίζει η ιστορία χιλιάδων χρόνων. Το προσδιορίζουν με ακρίβεια οι διεθνείς συνθήκες. Η εθνική κυριαρχία και η εδαφική ακεραιότητα της χώρας δεν τίθενται ούτε σε αμφισβήτηση, ούτε σε διαπραγμάτευση. Εάν η Τουρκία θεωρεί ότι υπάρχουν διαφορές, υπάρχει ανοιχτή η θύρα του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, στο οποίο μπορεί να προσφύγει. Διάλογος ελληνοτουρκικός, για τα θέματα της κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων μας δεν είναι νοητό να υπάρξει.
Θέση μας είναι ότι το γενικότερο συμφέρον σταθερότητας στην περιοχή, αλλά και το ειδικότερο συμφέρον Ελλάδας και Τουρκίας, επιβάλλουν να αναπτυχθεί κλίμα καλής θέλησης, καλής γειτονίας και επωφελούς

Ειδικότερα για τα Βαλκάνια έχουμε, για πρώτη φορά, μια ολοκληρωμένη στρατηγική μέσα από την οποία η Ελλάδα αναδεικνύεται σε παράγοντα ειρήνης, σταθερότητας, ανάπτυξης και ευημερίας στη μείζονα περιοχή.

Υποστηρίζουμε σταθερά την ειρήνη στην περιοχή, αλλά εφαρμόζουμε μια πολιτική που συνδυάζει τη διπλωματική εγρήγορση με την αποτρεπτική ικανότητα, τη σύνεση με την αποφασιστικότητα, τα σωστά επιχειρήματα με τη διαρκή παρουσία. Στην παρούσα φάση, όπου το πολιτικό σκηνικό στην Τουρκία χαρακτηρίζεται από αντιφατικές πολιτικές, περισσότερους του ενός πόλους εξουσίας, αβεβαιότητα στις προοπτικές, εμείς πρέπει να επιδιώκουμε ομοψυχία, ψυχραιμία και συνέπεια στις ξεκάθαρες γραμμές της πολιτικής μας.

συνεργασίας των δύο χωρών. Έχουμε επανειλημμένα καλέσει την Τουρκία να επιδείξει ανάλογο πνεύμα καλής θέλησης και ελπίζουμε ότι η εξέλιξη των πραγμάτων θα οδηγήσει να υπερισχύσει η λογική και στην άλλη πλευρά. Έως ότου, όμως, υπάρξουν απτές αποδείξεις, ότι στην Άγκυρα επικρατεί η κοινή λογική και ο σεβασμός του διεθνούς δικαίου, η γραμμή μας είναι σταθερή : το σύνολο των διπλωματικών και αμυντικών μας μέσων κατευθύνεται στη διασφάλιση της εθνικής ακεραιότητας και στην αποθάρρυνση της τουρκικής επιβουλής, με μια ισχυρή δύναμη αποτροπής.

Υποστηρίζουμε σταθερά την ειρήνη στην περιοχή, αλλά εφαρμόζουμε μια πολιτική που συνδυάζει τη διπλωματική εγρήγορση με την αποτρεπτική ικανότητα, τη σύνεση με την αποφασιστικότητα, τα σωστά επιχειρήματα με τη διαρκή παρουσία. Στην παρούσα φάση, όπου το πολιτικό σκηνικό στην Τουρκία χαρακτηρίζεται από αντιφατικές πολιτικές, περισσότερους του ενός πόλους εξουσίας, αβεβαιότητα στις προοπτικές, εμείς πρέπει να επιδιώκουμε ομοψυχία, ψυχραιμία και συνέπεια στις ξεκάθαρες γραμμές της πολιτικής μας.

Το Κυπριακό είναι για μας πρόβλημα πρώτιστης προτεραίτητας.

Πρόβλημα διεθνές, εισβολής και κατοχής ανεξάρτητου κράτους από την Τουρκία.

Σε στενή συνεργασία με την Κυπριακή κυβέρνηση, εξακολουθούμε τις ενέργειες για ειρηνική, δίκαιη και βιώσιμη λύση του,στη βάση των αποφάσεων του ΟΗΕ.

Παράλληλα συνεχίζουμε να προωθούμε την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα έχουμε μπροστά μας μια περίοδο κινητικότητας, πρωτοβουλιών, επικοδομητικών προτάσεων αλλά και προτάσεων ασυμβίβαστων με τις εθνικές μας επιλογές και πολιτικές. Εμείς θα συνεχίσουμε την πολιτική μας με όλα τα μέσα που διαθέτουμε, ανταποκρινόμενοι εποικοδομητικά σε προτάσεις που προάγουν την ειρήνη, την ασφάλεια και τα εθνικά μας συμφέροντα, αποκρούοντας αταλάντευτα προτάσεις ασυμβίβαστες με αυτά. Με ομοψυχία μπορούμε να περάσουμε ένα - ένα όποια εμπόδια εμφανιστούν και θα τα ξεπεράσουμε.

Δεν έχουμε αυταπάτες ότι οι εταίροι μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα υιοθετήσουν αυτομάτως τις θέσεις μας. Αλλά έχουμε το διεθνές δίκαιο με το μέρος μας. Και θα ήμασταν πολύ κατώτεροι των περιστάσεων, αν ακούγαμε τις άναρθρες καταστροφικές φωνές του απομονωτισμού, αν εγκαταλείπαμε τα διπλωματικά μας όπλα, την επιμονή στο διεθνές δίκαιο, το οποίο μπορεί να αποδειχθεί και συμφέρον των εταίρων μας να το συμμεριστούν και να το κατανοήσουν.

Γνωρίζοντας με ακρίβεια τις δυσκολίες, επιχειρούμε να εκμεταλλευθούμε στο έπακρο την θέση μας και τα πλεονεκτήματά μας, προκειμένου τα δίκαιά μας να μετατραπούν σε τμήμα των αναγκαίων δικών τους σχεδιασμών ασφαλείας και συμφερόντων. Πορευόμαστε στην εξωτερική μας πολιτική χωρίς αυταπάτες περί σωτήρων, αλλά με γνώμονα το σύνολο των συσχετισμών δύναμης και δικαίου, που θέλουμε να συνδυάσουμε υπό το κατευθυντήριο δόγμα της ισχυρής Ελλάδας.

Αυτό όμως απαιτεί συγχρόνως και μια ριζική αλλαγή, μια επανάσταση στο εσωτερικό της χώρας. Ισχυρή Ελλάδα σημαίνει ένας σαρωτικός, εκ θεμελίων, εκσυγχρονισμός της χώρας. Δεν υπάρχει αποδοτική εξωτερική πολιτική, δεν υπάρχει αποτελεσματική στρατηγική αποτροπής, εάν η χώρα δεν αξιοποιήσει το σύνολο των πόρων, των δυνάμεων και δυνατοτήτων της με έναν νέο τρόπο. Χρειάζεται να δώσουμε σύγχρονο νόημα και περιεχόμενο στον πατριωτισμό, το μεγάλο κεφάλαιο της εθνικής και κοινωνικής ανασύνταξης.

Πατριωτισμός σήμερα είναι ό,τι καθιστά την Ελλάδα ισχυρή. Είναι πατριωτικό καθήκον να αλλάξουμε ριζικά, κυβέρνηση, κόμματα, κοινωνία και κάθε πολίτης νοοτροπία και πρακτική.

Αγάπη στην πατρίδα δεν είναι μόνον να δώσουμε το αίμα μας αν χρεαστεί. Θα το δώσει αυτό -αν χρειαστεί- κάθε Έλληνας, περήφανα, όπως γενιές γενεών Ελλήνων το έπραξαν.

Πατριωτισμός σήμερα είναι ό,τι καθιστά την Ελλάδα ισχυρή. Είναι πατριωτικό καθήκον να αλλάξουμε, ριζικά, Κυβέρνηση, Κόμματα, κοινωνία και κάθε πολίτης νοοτροπία και πρακτική.

Αγάπη όμως στην πατρίδα, πατριωτισμός σήμερα, είναι ο εκσυγχρονισμός της χώρας. Χρειαζόμαστε σύγχρονη δημόσια διοίκηση. Χρειαζόμαστε σύγχρονη και υψηλού επιπέδου εκπαίδευση. Χρειαζόμαστε την εισαγωγή, σε όλο το φάσμα του δημόσιου τομέα των σύγχρονων τεχνολογιών και της πληροφορικής. Χρειαζόμαστε εκσυγχρονισμό της υγείας και του κράτους πρόνοιας, εισαγωγή της ανταγωνιστικότητας στις δημόσιες επιχειρήσεις. Χρειαζόμαστε ανάπτυξη σε δυναμικούς τομείς της οικονομίας. Χρειαζόμαστε μια οικονομία ανταγωνιστική, εξωστρεφή και όχι κρατικοδίαιτη. Ο εκσυγχρονισμός του κράτους αλλά και των κοινωνικών συμπεριφορών είναι το αιτούμενο του σημερινού πατριωτισμού. Αλλά μαζί με τους μηχανισμούς του κράτους, πρέπει να αλλάξουν και οι νοοτροπίες.
Αυτό επιχειρούμε, αυτό επιδιώκουμε, αυτός είναι ο στόχος μας.
Φυσικά, ακρογωνιαίος λίθος της ισχυρής Ελλάδας, θεμέλια βάση της σφαιρικής στρατηγικής μας, είναι η ενδυνάμωση της αμυντικής ικανότητας της χώρας.
Η συντονισμένη δέσμη πολιτικών αποτροπής κάθε είδους επιβουλής κατά της πατρίδας μας έχει ως προϋπόθεση τις ισχυρές Ένοπλες Δυνάμεις. Οι ισχυρές Ένοπλες Δυνάμεις αποτελούν τον θεματοφύλακα της εθνικής μας ανεξαρτησίας, της εδαφικής ακεραιότητας και των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων.
Κεντρικός άξονας της αμυντικής μας στρατηγικής είναι η υψηλή αποτρεπτική μας ικανότητα απέναντι στην τουρκική απειλή.
Όταν λέμε, ότι δεν διεκδικούμε τίποτα αλλά δεν παραχωρούμε και τίποτα, σημαίνει ότι λαός και στρατός δημιουργούν τέτοια συνδυασμένη δύναμη μέσων, ώστε ο οποιοσδήποτε επιβουλεύεται την εδαφική ακεραιότητα της χώρας μας, να γνωρίζει σαφώς ότι το κόστος της επιβουλής του θα είναι μεγαλύτερο από τα άνομα οφέλη που προσδοκεί.
Στόχος προτεραιότητας είναι ο εκσυγχρονισμός των Ενόπλων Δυνάμεων, η ποιοτική αναβάθμισή τους με επίκεντρο το ανθρώπινο δυναμικό. Το μισθολόγιο των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων είναι μια πρώτη συμβολή σ'αυτή την κατεύθυνση.
Οι σημερινές Ένοπλες Δυνάμεις έχουν τα μέσα, τη γνώση και το έμψυχο υλικό, ώστε να αποτελούν εγγύηση της ασφάλειας των συνόρων μας.
Ένας δυναμικός εκσυγχρονισμός, τόσο των οπλικών συστημάτων, όσο και της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού, με νέες λειτουργικές δομές των Ενόπλων Δυνάμεων, βρίσκεται ήδη σε ανάπτυξη.

Ειδικότερα οι προτεραιότητες στο χώρο των ενόπλων δυνάμεων είναι :
- Το ενιαίο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα εξοπλισμών 1996 - 2000.
- Η ορθολογική χρησιμοποίηση των πόρων.
- Η αναδιάρθρωση της δομής των ενόπλων δυνάμεων.
- Η βελτίωση του μισθολογίου των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων.
- Ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τη στράτευση και τη θητεία.
- Η θέσπιση πλαισίου για την Παλλαϊκή άμυνα.
- Ο εκσυγχρονισμός της στρατιωτικής εκπαίδευσης.
- Η αναθεώρηση της νομοθεσίας για την επιστράτευση.
- Η ενεργή συμμετοχή στις διαδικασίες επαναπροσδιορισμού του ρόλου του ΝΑΤΟ και τις πολιτικές που αναδεικνύουν την Ελλάδα ως παράγοντα ειρήνης και ασφάλειας στα Βαλκάνια.

Αποφασίσαμε ένα φιλόδοξο εξοπλιστικό πρόγραμμα των Ενόπλων Δυνάμεων, που αναμένεται να υλοποιηθεί τα επόμενα δύο έως τρία χρόνια. Η απόφαση που πήραμε αποτελεί προϊόν λεπτομερούς και μακράς εξέτασης των απαραιτήτων εξοπλισμών. Είχαμε τη συναίσθηση ότι το βάρος είναι ιδιαίτερα ψηλό για τον ελληνικό λαό. Πήραμε την απόφαση με γνώμονα τις αναγκαιότητες τόσο της εθνικής άμυνας όσο και τα όρια οικονομικής αντοχής της χώρας, προκειμένου να διασφαλίζουμε διαρκώς ισχυρές και αξόμαχες ένοπλες δυνάμεις σε υψηλό βαθμό ετοιμότητας,

Στοχεύουμε να δημιουργήσουμε ευέλικτες και ταχυκίνητες δυνάμεις με μεγάλη ισχύ πυρός, κατάλληλα οργανωμένες και διετεταγμένες.

ικανές να αξιοποιούν αποτελεσματικά τα διαθέσιμα μέσα και πόρους, τις δυνατότητες της τεχνολογίας και του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού.
Στοχεύουμε να δημιουργήσουμε ευέλικτες και ταχυκίνητες δυνάμεις με μεγάλη ισχύ πυρός, κατάλληλα οργανωμένες και διετεταγμένες. Πρέπει να δημιουργήσουμε ναυτική ισχύ ικανή να εξασφαλίζει το θαλάσσιο έλεγχο στις Ελληνικές θάλασσες, την απόκρουση οποιασδήποτε εισβολής από τη θάλασσα και τη ναυτική παρουσία στον ευρύτερο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου.
Η αεροπορική ισχύς να είναι ικανή να διασφαλίζει την αεράμυνα της χώρας, να διατηρεί την αναγκαία αεροπορική υπεροχή και να παρέχει την απαραίτητη αεροπορική κάλυψη των μονάδων στρατού ξηράς και ναυτικού.
Στον τομέα "μέριμνα του προσωπικού" όπως όλοι γνωρίζετε ψηφίσθηκε και εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 1997 το νέο μισθολόγιο των Ενόπλων Δυνάμεων, και αναμένεται σύντομα η ψήφιση του συνταξιοδοτικού νομοσχεδίου.
Προσπαθήσαμε να δώσουμε ότι καλύτερο μέσα στα περιθώρια αντοχής της οικονομίας. Είναι πεποίθησή μας ότι οι αξιωματικοί πρέπει να ασκούν το έργο τους απερίσπαστοι από οικονομικές φροντίδες.
Σημειώνω άκομη ότι καταβάλλεται προσπάθεια για απεγκλωβισμό των οικιστικών προγραμμάτων του ΑΟΟΑ, και την προώθηση νέων προγραμμάτων για την ικανοποίηση στεγαστικών αναγκών των μελών του οργανισμού.
Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω τούτο. Η υπεροχή μας συνολικά και ειδικότερα στις Ένοπλες Δυνάμεις, βρίσκεται στο ποιοτικό στοιχείο. Αυτό πολλαπλασιάζει την ισχύ των οπλικών συστημάτων και συνιστά το καίριο συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας. Η αξιοκρατία στις Ένοπλες Δυνάμεις, η απερίσπαστη αφοσίωση στο έργο τους, ο σεβασμός του πολιτεύματος, η αποκοπή του στρατεύματος από τον κομματισμό είναι συνεχείς επιδιώξεις της κυβέρνησης και είναι το πνεύμα, το οποίο σας καλώ, εσείς, ως βασικά στελέχη, να εμφυσήσετε σε όλη την ιεραρχία.
Δίνουμε την μάχη για μια ισχυρή Ελλάδα στον 21ο αιώνα. Οι Ένοπλες Δυνάμεις, προασπιστές της ακεραιότητας της χώρας και της ειρήνης, αποτελούν κύριο μέλημα της πολιτικής μας. Αυτή την προτεραιότητα, σας καλώ να υλοποιήσετε τολμηρά και με νέο πνεύμα στον τομέα σας, στο πλαίσιο αυτής της ολοκληρωμένης στρατηγικής, της ισχυρής και υπερήφανης Ελλάδας, μιας χώρας που μετέχει ισότιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με ισχυρό ρόλο στα Βαλκάνια στην Ανατολική Μεσόγειο.
Η ειρήνη είναι η δύναμή μας. Και η δύναμη της διατήρησης της ειρήνης βρίσκεται στην ισχυρή Ελλάδα. Αυτό αποτελεί τη δική μας στρατηγική απάντηση, σε εχθρούς και φίλους.

Η ειρήνη είναι η δύναμή μας. Και η δύναμη της διατήρησης της ειρήνης βρίσκεται στην ισχυρή Ελλάδα.

ΠΑΣΟΚ